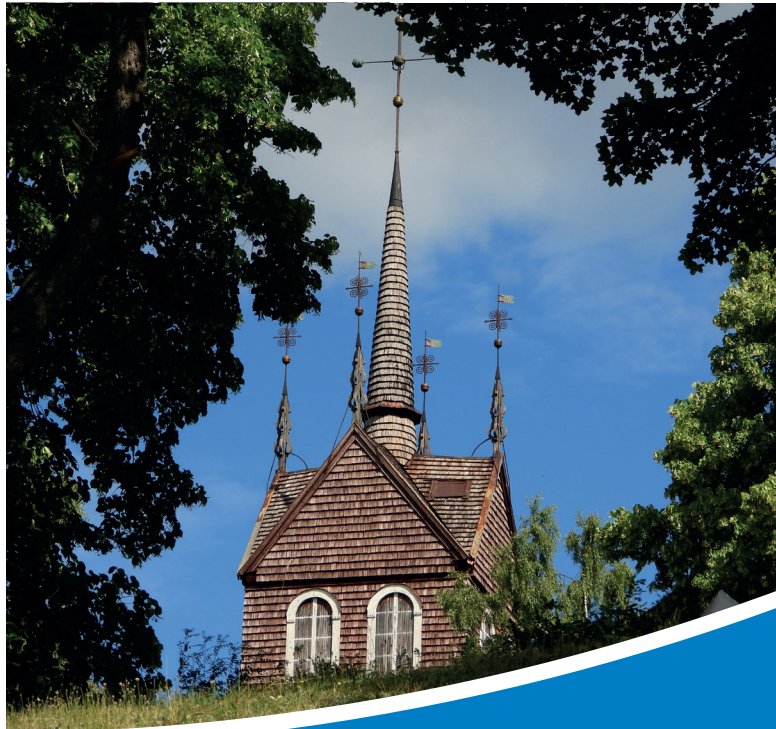

Granskningsutlåtande

Översiktsplan för Sala kommun

2050

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
LÄSANVISNING	4
INLEDNING	5
Vad är en översiktsplan?	5
Process	5
Samråd	5
Granskning.....	6
Granskningsutlåtande.....	6
ÖVERSIKTIG BESKRIVNING AV GENOMFÖRDA ÄNDRINGAR	7
Ändringar i översiktsplanen efter granskning	7
Ändringar i strategisk miljökonsekvensbeskrivning (MKB) efter granskning	12
GENERELLA SVAR OCH ÅTGÄRDER	13
Viljeinriktning, strategier och fokusområden	13
Jordbruksmark.....	13
Industri- och verksamhetsutveckling	13
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)	14
Vindkraft.....	14
Förbifarter	14
INKOMNA YTTRANDEN.....	15
Länsstyrelsen	15
Energimyndigheten	18
Lantmäteriet.....	18
Post och telestyrelsen (PTS)	18
Skogsstyrelsen	20
Statens geotekniska institut (SGI).....	20
Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM).....	21
Svenska kraftnät	22
Sveriges geologiska undersökning (SGU)	25
Trafikverket	30
Region Dalarna	30
Kollektivtrafikförvaltningen Region Västmanland	30
Avesta kommun.....	31
Fagersta kommun.....	31
Hallstahammars kommun.....	31
Heby kommun	31
Norbergs kommun.....	33
Västra Gästriklands Samhällsbyggnadsförvaltning	33
Vattenfall Eldistribution AB	34
VafabMiljö	34
Sala Heby Energi AB (SHE)	34
Sätra Brunn Hälsobrunn AB	35
Lantbrukarnas riksförbund Sala (LRF Sala).....	38
RF-SISU	40
Centerpartiet.....	41
Bygg- och miljönämnden (BMN).....	42
Privatpersoner	45
FÖRÄNDRING I MARK- OCH VATTENANVÄNDNINGSKARTAN	55
Sala stad	55
Brodbo.....	55
Hedåker	56

Kila	56
Salbohed.....	57
Sätra brunn.....	57
STRATEGIER OCH TILLÄGG.....	58
Ändra och upprätta översiktsplan	58
Planeringsstrategi.....	58
Tematiskt tillägg till översiktsplan	58
Fördjupad översiktsplan	59
FÖRTECKNING AV KOMPLETTERANDE DOKUMENT	60
Befintliga dokument	60
Dokument som planeras att tas fram	60

LÄSANVISNING

Inledande i detta granskningsutlåtande finner du information om översiktsplaneprocessen, vilket inkluderar en beskrivning av hur samråds- och granskningsskedet har bedrivits för Sala kommuns översiktsplan.

Detta följs av en sammanfattning av genomförda ändringar av översiktsplanen som gjorts efter granskningen samt ett avsnitt med kommunens generella svar på frågor som dykt upp i flera yttranden, eller som av andra skäl har varit viktiga att belysa, efter både samråds- och granskningsskedet.

Därefter kommer en sammanställning av inkomna yttranden från länsstyrelsen, övriga instanser och privatpersoner tillsammans med kommunens kommentarer. Yttrandena som inkommit från privatpersoner har anonymiserats.

Sedan kommer en sammanfattning av de förändringar som gjorts i markanvändningskartorna mellan granskning och antagande, med kortfattade motiveringar till förändringarna.

Slutligen finner du ett avsnitt med information om strategier och tillägg till översiktsplanen samt en förteckning av kompletterande dokument.

INLEDNING

Vad är en översiktsplan?

I översiktsplanen ska kommunen redovisa hur mark- och vattenområden bör användas i framtiden och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Redovisningen av mark- och vattenanvändningen omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanen ska även redovisa hur kommunen tänker ta hänsyn till de allmänna intressena enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken. De allmänna intressena, till skillnad mot enskilda, är sådana intressen som är gemensamma för kommunens invånare. Dessa kan till exempel vara naturvärden eller bostadsbyggande. Av planen ska det även framgå hur riksintressena ska tillgodoses och hur gällande miljö kvalitetsnormer ska följas.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men spelar en viktig roll som styrdokument i kommunens arbete mot en långsiktigt hållbar utveckling av den fysiska miljön. Planen är vägledande för kommande detaljplanering och lovgivning som rör byggande eller annan mark- och vattenanvändning. Varje kommunal nämnd, förvaltning och bolag har ansvar för att beslut och arbete sker i enlighet med översiktsplanens mål och riktlinjer.

Process

Kommunstyrelsens ledningsutskott gav 20 mars 2019 Plan- och utvecklingsenheten i uppdrag att påbörja arbetet med en ny översiktsplan för Sala kommun. Enligt plan- och bygglagen (2010:900) ska kommunen vid upprättande av en översiktsplan samråda denna med länsstyrelsen, regionen och de kommuner som berörs. Kommunen ska också ge kommunens medlemmar, andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget tillfälle att delta i samrådet. Efter samrådet görs de ändringar som kommunen anser är befogade. Synpunkterna som inkommit under samrådet besvaras av kommunen och sammanställs i en samrådsredogörelse. Därefter ställs planförslaget ut på nytt för granskning och berörda parter ges återigen möjlighet att lämna sina synpunkter på de ändringar som gjorts i samrådsskedet. Inkomna synpunkter under granskningen, tillsammans med kommunens kommentarer till dessa synpunkter, sammanställs i ett granskningsutlåtande. Efter granskningsperioden revideras översiktsplanen en sista gång innan den antas av kommunfullmäktige.

Samråd

Samråd för Översiktsplan för Sala kommun 2050 pågick från och med 11 oktober 2021 till och med 9 januari 2022.

Under samrådsperioden kunde yttranden lämnas digitalt, via e-post, via brev eller ställas muntligt till Sala kommun. Översiktsplanen ställdes ut vid fem olika tillfällen på samrådsmöten, i Sala (Sala stora torg och Sala stadsbibliotek), Ransta, Västerfärnebo och Möklinta. För att göra översiktsplanen så tillgänglig som möjligt under coronapandemin anordnades även digitala möten. Enskilda

samrådsmöten anordnades för Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Funktionsrättsrådet, Näringslivsenheten samt intresserade fastighetsägare och/eller exploatörer. Vid samrådsmötena har Sala kommun uppmanat deltagare att skicka in skriftliga yttranden, så att frågorna kan bemötas så som de själva formulerat dem. Samtliga yttranden finns redovisade i en samrådsredogörelse.

Sammanlagt kom **70 yttranden** in från olika instanser och privatpersoner. Vissa privatpersoner lämnade ett individuellt yttrande medan andra lämnade in ett yttrande parvis eller gruppvis. Varje yttrande innehåller flera synpunkter. Yttrandena innehöll sammanlagt **597 synpunkter**.

Granskning

Granskningsperioden för Översiktsplan för Sala kommun 2050 pågick från och med 16 januari till och med 16 mars 2023.

Under granskningsperioden kunde synpunkter lämnas digitalt, via e-post eller via brev till Sala kommun. Översiktsplanen har även funnits i fysisk form att läsa på Medborgarkontoret i Sala. De yttranden som kommit in under granskningsperioden behandlas i detta granskningsutlåtande.

Sammanlagt kom **26 yttranden** in från olika instanser och privatpersoner. Vissa privatpersoner lämnade ett individuellt yttrande medan andra lämnade in ett yttrande gruppvis. Varje yttrande innehåller flera synpunkter. Yttrandena innehöll sammanlagt **78 synpunkter**.

Granskningsutlåtande

Ett granskningsutlåtande innehåller en sammanställning av de synpunkter som har kommit in under granskningsperioden samt en redovisning av kommunens ställningstaganden och åtgärder med anledning av synpunkterna.

Flera yttranden och synpunkter innehåller förslag och idéer till kompletteringar och förtydliganden av planförslaget. Synpunkterna besvarar kommunen med en förklaring om denna har tillgodosetts eller ej. Flera synpunkter rör frågor som inte behandlas i en översiktsplan. Till de yttranden och synpunkter som avser att informera, uppmuntra eller presentera en idé vill vi inom Sala kommun svara med ett stort tack! Dessa idéer och förslag översänds till berörda förvaltningar och tas med i framtida arbeten där de anses lämpliga, exempelvis vid framtagande av detaljplaner, planprogram, tematiska tillägg till översiktsplanen eller planeringsstrategi.

Efter granskningsperioden har kommunen gjort vissa ändringar efter de synpunkter som har inkommit. Om planförslaget efter granskning ändras väsentligt ska kommunen låta förslaget granskas på nytt enligt 3 kap 18 § Plan- och bygglagen. Som väsentliga ändringar räknas dels ändringar som är av väsentlig vikt för medborgarinflytandet, dels ändringar som berör områden av riksintresse och mellankommunala samordningsfrågor. Sala kommun tar själv ställning till om en ändring efter granskning är väsentlig.

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV GENOMFÖRDA ÄNDRINGAR

Förslaget till Översiktsplan för Sala kommun 2050 har genomgått bearbetning utifrån de synpunkter som inkommit under granskningen av planen. Därutöver har översiktsplanen modifierats, vidareutvecklats samt kompletterats med stöd av ökad kunskap och interna synpunkter. För att uppnå en god hushållning av mark- och vattenanvändningen i Sala kommun har även avvägningar gjorts mellan olika allmänna intressen.

Ändringar utifrån länsstyrelsens granskningsyttrande presenteras i samma ordning som synpunkterna följde i yttrandet. Därefter redogörs för de resterande ändringar som gjorts i text, kartor och illustrationer. Dessa presenteras i kronologisk ordning, vilket innebär att de följer kapitelindelningen i översiktsplanen. Inför antagande av översiktsplanen har följande ändringar i text och kartor genomförts.

Ändringar i översiktsplanen efter granskning

ÄNDRINGAR UTIFRÅN LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE

- Informationen om Natura 2000-områden har uppdaterats. Förtydligar att utpekade habitat och arter i ett Natura 2000-område är starkare skyddade än i ett naturreservat och informerar om att tillstånd krävs för att vidta en åtgärd som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, även om det sker utanför området.
- Förtydligande om att länsstyrelsen fattar beslut om byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen. Aktuella ärenden gällande fråga väckt om byggnadsminnen i kommunen; Sättra brunn och Forsbo gård, har lagts in i en punktlista i ett nytt avsnitt "Fråga väckt om byggnadsminne i kommunen".
- Förtydligande om att de särskilda skälen för upphävande av eller dispens från strandskyddet anges i 7 kap 18 c § miljöbalken. Beskrivningen om LIS-områden har förtydligats.
- Transmissionsnätsledningarnas dragning redovisas mer tydligt i de mark- och vattenanvändningskartor för orter som berörs och i teckenförklaringen har en symbol för *Transmissionsledning* lagts till. Utredningskorridorer för utbyggnad av transmissionsnätet har lagts in i kartan för teknisk försörjning.

ÄNDRINGAR I TEXT

GENERELLA ÄNDRINGAR

- Namnet för översiktsplanen har ändrats på samtliga ställen till "Översiktsplan för Sala kommun 2050"
- Redaktionella ändringar av stavfel och syftningsfel.
- Bildtexter har förtydligats och uppdaterats.
- Ingresser har lagts till för samtliga kapitel för att förtydliga innehållet.

- Punktlistor har setts över och reviderats enligt språkrådets regler.
- Rättelse. Översiktsplanen angav tidigare att en av Agenda 2030:s tre dimensioner av hållbar utveckling, vid sidan om den sociala och den ekonomiska, var den "ekologiska". I Agenda 2030 benämns dimensionen som den "miljömässiga" och inte som den "ekologiska". Det har därmed korrigerats i översiktsplanen.
- Där begreppet "helåkersbygd" förekommit har det bytts ut till "fullåkersbygd" då "fullåkersbygd" är det begrepp som används i mark- och vattenanvändningskartan.
- Begreppen "jordbruksmark" och "åkermark" har setts över och ändrats på de ställen där begreppen blandats ihop.
- Där servicenoderna Ransta, Västerfärnebo och Möklinta nämns tillsammans i texten nämns de efter orternas befolkningsstorlek (Ransta, Västerfärnebo och Möklinta).

SPECIFIKA ÄNDRINGAR

- Sammanfattningen i översiktsplanen har förtydligats.
- Avsnittet "Läsanvisning" har uppdaterats och förtydligats.
- Avsnittet "Sala i regionen" har döpts om till "Sala kommun i regionen" och innehållet har förtydligats ytterligare.
- I den sista punkten under rubriken "Nationella klimatmål" har begreppet "förnybar" ändrats till "fossilfri" då de nationella klimatmålen har ändrats av regeringen. Punkten lyder numer: "Elproduktionen ska år 2040 vara 100 procent fossilfri".
- Avsnittet "Översiktsplanens vision" har ändrat namn till "Vision" för att förtydliga att det är Sala kommuns långsiktiga vision för den fysiska miljön.
- Rättelse. I avsnittet "Utvecklingsprinciper för bebyggelse" har meningen "Ett sammankopplat Sala och en region med hållbara transporter" kompletterats med "och utvecklade kommunikationsstråk". Den kompletterande delen "ett utvecklat kommunikationsstråk" hade fallit bort mellan samråd och granskning. Delen som föll bort har lagts till och ändrats till nuvarande formulering för att förtydliga att det handlar om flera kommunikationsstråk.
- Begreppet "kraften i norr" har förtydligats till "elkraft från regioner med större förutsättningar för planerbar kraft" i fokusområde "Innovativt och företagsvänligt".
- Avsnittet "Värdering av ekosystemtjänster" har skrivits om och en kostnadsberäkning av koldioxid i Sala och Sverige har tagits bort då uppgifterna inte stämmer med aktuell forskning.
- I vägledningen för "Vattenområden och grundvatten" har punkterna "Som en del av en vattenplan, presentera en biologisk utvecklingsplan inkluderande fria vandringsvägar för fisk samt vattenmiljöutveckling." och "Ta fram en plan för långsiktig biologisk utveckling i småvatten som en del av en kommunövergripande vattenplan." slagits samman då de liknade varandra. Punkten i vägledningen lyder numer "Ta fram en plan för långsiktig biologisk utveckling i småvatten som en del av en kommunövergripande vattenplan. I den biologiska utvecklingsplanen bör även fria vandringsvägar för fisk samt vattenmiljöutveckling inkluderas."

- I vägledningen för "Vattenområden och grundvatten" har punkten "Tillgängliggöra Ekeby mosse som ett skogligt rikkärr med höga biologiska värden och kulturvärden" tagits bort då Ekeby mosse ej längre är i kommunens ägo och att skötselansvaret för marken därmed ligger på annan markägare.
- Begreppet "stadskärna" har förtydligats och en illustration av det ungefärliga området har lagts in under rubriken "Sala stad" i avsnittet "Kulturmiljö".
- I avsnittet "Näringsliv" har en punkt om etablering av handel utanför stadskärnan lagts in i vägledningen. Denna finns sedan tidigare även med i vägledningen för avsnittet "Bebyggelse och planering".
- Uppdaterad statistik över tillgången till snabb bredbandsuppkoppling i avsnittet "IT-infrastruktur".
- Elsystemets- och transmissionsnätets roll har förtydligats under avsnitt "Elnät".
- Avsnittet "Klimat och risk" har skrivits om och nya stycken om utsläppsminskningar och kommunens roll i klimatförändringarna har lagts till.
- Uppgifter om NO-området (Naturvård orört) i stadsskogen (område 20) med kalk i dagen har uppdaterats och begreppet har förtydligats i avsnittet "Förslag till förändrad mark- och vattenanvändning" för Sala stad.
- För område 20, Stadsskogen, informerades det tidigare om att det fanns ett riksintresse för naturvård att förhålla sig till i den framtida utvecklingen. Detta riksintresse finns inte kvar och har därmed tagits bort ur beskrivningen. Information om att det finns ett riksintresse för kulturmiljövård att förhålla sig till i område 20, Stadsskogen, har ersatt den tidigare beskrivningen.
- Befolkningsstatistiken för servicenoderna har uppdaterats till den senaste statistiken från Statistiska centralbyrån (SCB).
- Utvecklingsorterna i avsnittet "Utvecklingsorter" har sorterats i alfabetisk ordning.
- I avsnittet om Broddbo hänvisas till område 48. Förtydligat i text att detta område visas i mark- och vattenanvändningskartan för Hedåker.
- I avsnittet om Sättra brunn har rubriken "Viktiga karaktärsdrag att värna om" kompletterats med "för kurorten".
- Ett tillägg om byggnader på landsbygden, deras proportioner samt placering för att skapa gårdsbildning, har lagts in i befintlig punkt i vägledningen under avsnittet "Landsbygd" i kapitlet "Mark- och vattenanvändning".
- Vägledning LIS inför tematiskt tillägg till översiktsplanen har förtydligats och ger information om att "För varje föreslaget LIS-område, utöver de villkor som ska vara uppfyllda enligt miljöbalken 7 kap 18 e §, anser kommunen att följande ska utredas vidare".
- Generell information om miljö kvalitetsnormer har lagts in under en egen rubrik inledande i kapitlet "Miljö kvalitetsnormer".
- Avsnittet "Buller" under kapitlet "Miljö kvalitetsnormer" har döpts om till "Miljö kvalitetsnormer för buller".

- Befolkningsstatistiken i avsnittet "Befolkning" har uppdaterats till den senaste statistiken från Statistiska centralbyrån (SCB).
- Avsnittet "Vindkraft" har uppdaterats och texten förtydligats. Uppgifter om vindkraftverkens storlek och effekt var felaktiga och har uppdaterats. Innehållet i punktlistan för "Avgränsningskriterier: skyddsavstånd och hänsyn" har förtydligats.
- Avsnittet "Miljö- och riskfaktorer" har kompletterats med en inledande text som beskriver både innehållet i avsnittet och innehållet i samlingskartan över miljö- och riskfaktorer.
- Avsnittet "Skyfall" har kompletterats med information om Sala kommuns dynamiska skyfallsmodellering från 2022.
- Rättelse. Uppgifter om vilken myndighet som tar fram kartor över aktsamhetsområden respektive stabilitetskartering och stabilitetszoner i kapitlet "Miljö- och riskfaktorer" under avsnittet "Ras, skred och erosion" var felaktig och har rättats. Sveriges geologiska undersökning (SGU) tar fram kartor över aktsamhetsområden och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) genomför stabilitetskartering med stabilitetszoner som resultat.

MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

- Befintliga transmissionsnätet för el redovisas mer tydligt i mark- och vattenanvändningskartan för berörda orter (Sala stad, Kila och Broddbo).
- Rättelse i mark- och vattenanvändningskartan för Hedåker. Allmän väg, grusväg, var felaktigt inritad som huvudväg. Huvudvägen, som går längre norrut, är nu inlagd och har ersatt den tidigare inritade vägen som huvudväg.
- I mark- och vattenanvändningskartan för Salbohed har Skalleråsens namn lagts in.
- Rättelse i mark- och vattenanvändningskartan för Sätra brunn. Ett område i kartan som felaktigt kategoriserats som "Grönområde och park" är redan idag ett bebyggt område. Det är en felaktig beskrivning av dagens markanvändning. Området är nu korrekt kategoriserat som "Sammanhängande bostadsbebyggelse".

ÖVRIGA ÄNDRINGAR I KARTOR, TABELLER OCH ILLUSTRATIONER

- Kartan över orter på pendlingsavstånd under avsnittet "Sala kommun i regionen" har reviderats och förtydligats. Visar nu kopplingen till Eskilstuna.
- Uppdaterat flödesschema som illustrerar den struktur som underbygger Översiktsplan för Sala kommun 2050 i kapitlet "Inriktning".
- Kartan "Grön infrastruktur i Sala kommun" i avsnittet "Naturmiljö, ekosystemtjänster och återhämningslandskap" har reviderats för att bli tydligare och enklare att läsa av.
- Stapeldiagram som visar markanvändningen i Sala kommun i avsnittet "Ekosystemtjänster" har uppdaterats med den senaste statistiken från Statistiska centralbyrån (år 2020) och grafiken har förtydligats för att förenkla bilden av hur marken i Sala kommun nyttjas.

- Kartan som visar våtmarksplatser i Sala kommun under avsnittet "Vattenområden och grundvatten" har uppdaterats och blivit enklare att läsa av.
- Kartan "Platser med höga kulturella värden inom Sala kommun" i avsnittet "Kultur och fritid" har uppdaterats med samlingslokaler som tidigare inte funnits med.
- En illustration av det ungefärliga utbredningsområdet för stadskärnan har lagts in under avsnittet "Sala stad".
- Rättelse. I kartan "kommunikationer och infrastruktur i Sala kommun" under avsnittet "Kommunikationer och infrastruktur" har busslinjen som går ut mot Norberg i väst kategoriserats som en regional linje.
- Kartan "Teknisk försörjning" har kompletterats med Svenska kraftnäts utredningskorridorer för transmissionsnätet. "Kraftledning stam" har bytt namn till "Kraftledning transmission" i teckenförklaringen.
- Illustration över ekologisk status, ytvatten i Sala kommun i avsnittet "Miljö kvalitetsnormer för vatten" har reviderats för att få högre upplösning.
- Karta över avrinningsområden i Sala kommun har lagts in i avsnittet "Miljö kvalitetsnormer för vatten" för att förtydliga avrinningsområdenas geografiska utbredning.
- I kartan "Vindkartering för Sala kommun" har rubrikerna "Vindkartering 140m" (tidigare "vindkartering 2011") samt "Årsmedelvind m/s" lagts in i teckenförklaringen.
- I kartan "Planeringsunderlag för vindkraft beaktande avgränsningskriterier för riksintressen och bevarandevärden" har rubrikerna "Vindkartering 140m" samt "Årsmedelvind m/s" lagts in.
- I kartan "Planeringsunderlag för vindkraft beaktande avgränsningskriterier för skyddsavstånd och hänsyn" har rubrikerna "Vindkartering 140m" samt "Årsmedelvind m/s" lagts in. Bakgrunden i teckenförklaringen har färgats i en grå ton så att man lättare ser symbolerna för skyddsavstånden.
- Kartan som redovisar samlade miljö- och riskfaktorer har uppdaterats, där MSB:s underlag (stabilitetszonerna) visas tillsammans med SGU:s underlag (aktsamhetsområden).

ÖVRIGA ÄNDRINGAR

- Nya framsidor och baksidor för Översiktsplan för Sala kommun, Miljökonsekvensbeskrivning (bilaga 1) samt Granskningsutlåtande (bilaga 2).
- Lagt till en sida med information om projektorganisationen.
- Ett förord av Kommunstyrelsens ordförande har lagts till.
- Kapitlet "Referenser" har uppdaterats med källor som används i översiktsplanen.
- Sala kommuns vision är inlagd på sista sidan i översiktsplanen.

Ändringar i strategisk miljökonsekvensbeskrivning (MKB) efter granskning

- Redaktionella ändringar av stavfel och syftningsfel.
- Figurer och kartor med dålig upplösning har bytts ut till motsvarande med bättre upplösning.
- En läsanvisning har lagts in i inledningen i kapitel 1.1.1 "Läsanvisning" för att förtydliga hur dokumentet kan läsas.
- Tabellerna som visar den samlade bedömningen av "Människors hälsa och säkerhet" och "Kulturmiljö och landskap" i kapitel 1.3 "Samlad bedömning" samt kapitel 8 "Samlad bedömning" har rättats så att dessa överensstämmer med varandra.
- Tabellerna som visar avstämning av planförslaget mot de nationella miljömålen i kapitel 1.3 "Samlad bedömning" samt kapitel 8.4 "Avstämning mot miljö kvalitetsmålen" för "Ett rikt växt och djurliv" samt "Begränsad klimatpåverkan" har rättats så att dessa överensstämmer med varandra. Översyn har gjorts av text mellan olika avsnitt gällande bedömning.
- Ett stycke som informerar om nollalternativet har lagts in i kapitel 1.3 "Samlad bedömning".
- I kapitel 3.4 "Bedömningsgrunder" har meningen "De svenska miljö kvalitetsmålen omfattar den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen" tagits bort då kopplingen till meningen innan om Agenda 2030 blir svårtolkad samt att informationen redan finns med under kopplingen mot miljö kvalitetsmålen.
- I kapitel 4.8.1 "Jord- och skogsbruksmark" har statistiken i sista stycket uppdaterats till den senaste statistiken som finns att tillgå från Statistiska centralbyrån, år 2020.
- I kapitel 5.1 "Huvudalternativ – Planförslaget" har den sista punkten för utvecklingsprinciperna "Ett sammankopplat Sala och en region med hållbara transporter" kompletterats med "och utvecklade kommunikationsstråk". Den kompletterande delen "ett utvecklat kommunikationsstråk" hade fallit bort mellan samråd och granskning. Delen som föll bort har lagts till och ändrats till nuvarande formulering för att förtydliga att det handlar om flera kommunikationsstråk.
- I kapitel 6.1.4.2 "Buller" har meningen "Utreda bullerförhållandena vid utpekade utvecklingsområdena." tagits bort då den var överflödigt i resonemanget.
- Listan över antagna och pågående detaljplaner har tagits bort då den fyller begränsad funktion i miljökonsekvensbeskrivningen.

Sala kommun anser inte att genomförda ändringar av översiktsplanen efter granskningsskedet är av sådan väsentlig karaktär att översiktsplanen behöver granskas igen. Översiktsplan för Sala kommun 2050 är därmed redo för antagande.

GENERELLA SVAR OCH ÅTGÄRDER

Viljeinriktning, strategier och fokusområden

Översiktsplanen är ett politiskt framtaget dokument. Det innebär att det är den politiska styrningen i Sala kommun som bland annat tar fram inriktningen för översiktsplanen, tillsammans med tjänstepersonorganisationen. Den politiska styrningen bestämmer vilka områden i kommunen som utvecklas och vilka strategier som utvecklingen utgår från. Då yttranden berör viljeinriktning, strategier och fokusområden hänvisar vi till den politiska processen och styrningen, som har lett till den inriktning som presenteras i översiktsplanen.

Beslut om att ta upp översiktsplanen för samråd, granskning och antagande görs av kommunstyrelsens ledningsutskott. Översiktsplanen antas sedan av kommunfullmäktige.

Jordbruksmark

Enligt Miljöbalken 3 kap 4 § får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Sala kommun fick in flera yttranden under samrådsskedet som berörde frågan om exploatering på jordbruksmark, vilket ledde till att mark- och vattenanvändningskartorna uppdaterades och flera utvecklingsområden på jordbruksmark utgick från förslaget. Kommunen har dock i viss mån valt att ha kvar utvecklingsområden på jordbruksmark. Det gäller för de områden som ansetts vara samhällsviktiga att utveckla. Varje enskilt ärende prövas och behandlas mer djupgående i detaljplaneskedet.

Med hänsyn till de inkomna yttrandena har kommunen förtydligat ambitionen med hur jordbruksmark hanteras i framtida utveckling av kommunen.

Industri- och verksamhetsutveckling

Utvecklingen av industri- och verksamhetsområden, bland annat miljön norr om Sala järnvägsstation, är en stor fråga som hanterades efter samrådsskedet.

Varje stadsomvandlingsområde som pekats ut i översiktsplanen utreds mer noggrant i detaljplaneskedet. Varje område ska bland annat klara de satta gränsvärdena för buller, miljö och säkerhet. Såvida företagen uppnår kraven avseende bland annat säkerhet, buller och miljö, avser Sala kommun att fortsätta med befintlig industri och verksamhet som vi har i kommunen idag.

Varje förslag till nytt industri- eller verksamhetsområde utreds vidare vid framtagande av detaljplan, planprogram eller fördjupad översiktsplan (FÖP). Vid det skedet utreds bland annat frågor som buller, markförhållanden och miljöpåverkan. Samråd för det enskilda området anordnas vid framtagande av detaljplan, planprogram eller fördjupad översiktsplan (FÖP).

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Utifrån de inkomna yttrandena under samrådet har det blivit tydligt att frågan om landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) behöver utredas ytterligare än vad som presenterades i översiktsplanens samrådsversion. Av denna anledning ska ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (TÖP) med inriktning på LIS tas fram efter översiktsplanens antagande. I det framtida tematiska tillägget kommer bland annat lämpliga placeringar av LIS-områden att pekas ut och ett separat samråd kommer att anordnas. Ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (TÖP) kommer bland annat hantera frågor som skyddade arter, tillgänglighet, tekniska förutsättningar med flera.

Vindkraft

Vindkraft kommer att studeras mer ingående i ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (TÖP). Då redovisas bland annat geografiska områden där det är mer eller mindre lämpligt att anlägga vindkraftverk, samt konsekvenser av detta. Ett separat samråd för det tematiska tillägget till översiktsplanen (TÖP) med inriktning på vindkraft kommer att anordnas.

Förbifarter

Översiktsplanens utpekande av vägreservat för förbifarter från riksväg 56/72 har tagits upp i många yttranden. Sala kommun har inför granskningen av översiktsplanen prövat behovet av förbifarterna där bland annat det allmänna intresset vägts mot enskilda intressen. Syftet med förbifarterna är att leda tung trafik och farligt gods utanför Sala stad för ökad säkerhet samt hälsosammare miljö inom staden. Vägreservat för södra förbifarten redovisas i den fördjupade översiktsplanen "Plan för Sala stad" som antogs år 2014. Vägkorridorernas placering och utformning behöver utredas vidare.

INKOMNA YTTRANDE

Länsstyrelsen

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Energimyndigheten, Post- och telestyrelsen, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut (SGI), Strålsäkerhetsmyndigheten, Svenska kraftnät och Trafikverket. Försvarsmakten och Statens geologiska undersökning (SGU) har meddelat att de avstår från att yttra sig i ärendet. SGU har dock lämnat ett standardyttrande med allmänna riktlinjer om vad kommunen bör behandla i översiktsplanen. Myndigheternas yttranden bifogas till Länsstyrelsens yttrande.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap 10 § PBL

Riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken

Länsstyrelsen har inget att erinra gällande planförslagets påverkan på riksintressen. Texten om Natura 2000-områden har korrigerats utifrån Länsstyrelsens synpunkter i samrådsskedet, men informationen är till viss del fortfarande felaktig och missvisande. De utpekade habitaterna och arterna i ett Natura 2000-område är starkare skyddade än i ett naturreservat. Länsstyrelsen anser också att kommunen bör informera om att det krävs tillstånd att vidta en åtgärd som kan påverka miljön i ett Natura 2000- område, även om det sker utanför området.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050. Kommunen har uppdaterat informationen om Natura 2000-områden i översiktsplanen. Kommunen informerar bland annat om att habitaterna och arterna i ett Natura 2000-område är starkare skyddade än i ett naturreservat samt att det krävs tillstånd för att vidta en åtgärd som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, även om det sker utanför området.

Miljökvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken

Länsstyrelsen har inget att erinra i detta skede av planeringen kring hur frågan om miljökvalitetsnormer har beaktats. Frågan granskas i efterföljande detaljplanering för att säkerställa att miljökvalitetsnormer följs.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen har inget att erinra beträffande LIS-områden då detta kommer att utredas i ett senare skede i form av ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Länsstyrelsens rådgivande synpunkter om strandskydd redovisas senare i detta yttrande.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen har inget att erinra över hur samordning av användning av mark- och vattenområden som angår två eller fler kommuner har genomförts.

Hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen anser att det i översiktsplanen saknas ställningstaganden kring befintlig bebyggelse i förhållande till klimatrelaterade risker. Se även SGI:s yttrande som bifogas i sin helhet. Översiktsplaner ska enligt 3 kap 5 § PBL redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Kommunens kommentar: Sala kommun instämmer i behovet av ett ställningstagande kring befintlig bebyggelse i förhållande till klimatrelaterade risker. Översiktsplanen kommer att kompletteras med ett flertal strategier och planer. Exempelvis en planeringsstrategi, en vattentjänstplan och tematiska tillägg. I dessa kommer kommunen att göra ställningstagande kring befintlig bebyggelse i förhållande till klimatrelaterade risker. En dynamisk skyfallsmodell har tagits fram för Sala stad som kan användas av kommunen som ett stöd för vidare konsekvensanalyser för samhällsviktig verksamhet och vid planering av förebyggande åtgärder för skyfall. Översiktsplanen kompletteras med ett stycke som informerar om skyfallsmodellen. Sala kommun arbetar även med en klimatanpassningsplan som kan användas som underlag.

Länsstyrelsen har i övrigt inget att erinra gällande hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion i detta skede av planeringen. I efterföljande detaljplanering kommer dessa frågor att granskas.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter

Kulturmiljö

Byggnadsminnen

I översiktsplanen uppger kommunen att byggnadsminnen är listade av Länsstyrelsen. Kommunen bör förtydliga att Länsstyrelsen fattar beslut om byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen. Länsstyrelsen vidhåller att det i översiktsplanen bör framgå vilka aktuella ärenden det finns gällande fråga väckt om byggnadsminne i kommunen; Sättra brunn och Forsbo gård.

Kommunens kommentar: I översiktsplanen har det förtydligats att Länsstyrelsen fattar beslut om byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen. Översiktsplanen kompletteras även med aktuella ärenden gällande fråga väckt om byggnadsminnen i kommunen; Sättra brunn och Forsbo gård.

Natur

Strandskydd

Kommunen uppger fortfarande att de särskilda skälen för upphävande av eller dispens från strandskyddet tidigare fanns i de "allmänna råden som finns till lagtexten". Länsstyrelsen vidhåller att kommunen i stället bör skriva att de särskilda skälen anges i 7 kap 18 c § miljöbalken. Vidare beskriver kommunen fortfarande att ett av de särskilda skälen utgörs av utpekande av LIS-områden. LIS-områden är i sig inte något särskilt skäl utan när ett område är utpekade som

LIS finns det två extra särskilda skäl att tillgå, vilket Länsstyrelsen poängterade i sitt samrådsyttrande.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för synpunkten. Översiktsplanen kompletteras med ett förtydligande om att de särskilda skälen för upphävande av eller dispens från strandskyddet anges i 7 kap 18 c § miljöbalken. Beskrivningen av LIS-områden har reviderats.

Samhällsskydd och beredskap

Utrymning och inkvartering

Länsstyrelsen vill framföra att det i översiktsplanen skulle vara lämpligt att inkludera storskalig utrymning och inkvartering. En storskalig utrymning av Sala tätort eller omkringliggande samhällen kan tänkas ske utifrån scenarion som skogsbrand, dammbrott, skyfall och/eller höga flöden, olycka vid Seveso anläggning samt nedfall av radiologiska ämnen från Forsmark. Utrymning kan även behöva ske av flera anledningar om Sverige befinner sig i krig eller agerar som värdlandsstöd. I SOU 2022:57 "Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap" antas kommunen ha ett ansvar för planeringen av utrymning, samt därtill ett ansvar att planera för mottagande av skyddssökande från andra delar av Sverige, i upp till 15 procent av kommunens befolkning. Då översiktsplanen upprättas med utblick mot år 2050 vill Länsstyrelsen belysa vikten av den oförutsägbara omvärldsutvecklingen och de författningskrav som väntas nå kommunerna framöver i enlighet med ovanstående. Kommunen bör därför beakta detta i förhållande till en framtidsanpassad kommunalteknisk försörjning motsvarande en befolkningsökning av 15 procent, utöver den redan bedömda naturliga befolkningstillväxten som anges i översiktsplanen.

Kommunens kommentar: Vi instämmer i behovet av en kartläggning av storskalig utrymning och inkvartering. Däremot kan ett nytt ställningstagande kring detta inte göras i granskningsskedet. Översiktsplanen kan komma att kompletteras med en beskrivning av storskalig utrymning och inkvartering, utifrån scenarion som skogsbrand, dammbrott, skyfall och/eller höga flöden, olycka vid Seveso anläggning, nedfall av radiologiska ämnen från Forsmark samt om Sverige befinner sig i krig eller agerar som värdlandsstöd. Denna komplettering kan komma att inkluderas i en TÖP/planeringsstrategi.

Övrigt

Infrastruktur

Länsstyrelsen anser att kommunen bör redovisa befintliga transmissionsnätsledningar på samma sätt som andra infrastrukturobjekt synliggörs i kartorna för mark- och vattenanvändning. Pågående utredningskorridorer för framtida kraftledningar bör också redovisas. För mer information, se Svenska kraftnäts yttrande som bifogas i sin helhet.

Kommunens kommentar: De befintliga transmissionsnätsledningarna är redovisade i berörda mark- och vattenanvändningskartor (Sala stad, Kila och Broddbo). Dessa har nu förtydligats så att ledningarna syns tydligare i kartorna och i teckenförklaringen har en symbol för Transmissionsledning lagts till.

Utredningskorridorerna har lagts in och redovisas i kartan för teknisk försörjning i Sala kommun.

Energimyndigheten

Energimyndigheten har inga synpunkter att redovisa.

Anmärkning: Siffrorna angående vindkraftverkens storlek (sida 152) är utdaterade. Vindkraftverk som byggs idag har ofta en effekt på mer än 4 MW och en totalhöjd runt 200 m. Rotordiametern ligger ofta runt 150 m. Sista meningen under "Teknisk utformning" är något oklar. Vinbrukskollen¹ är en bra källa till de senast uppförda verkens dimensioner

Kommunens kommentar: Tack för ert yttrande. I avsnittet "teknisk utformning" har meningsuppbyggnaden setts över och siffrorna angående vindkraftverkens storlek och effekt har uppdaterats.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har av nedanstående skäl inte granskat den aktuella översiktsplanen och lämnar därför inga synpunkter. Lantmäterimyndigheten har ingen lagstadgad skyldighet att granska översiktsplaner och dessa berör normalt sett endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de ställningstaganden som beskrivs i översiktsplaner kommer i och för sig att innebära förändringar i fastighetsindelningen eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etcetera) kommer att bildas eller ombildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, till exempel då områden detaljplanläggs. Lantmäteriet genomför däremot granskning i detaljplaneprocessen.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Post och telestyrelsen (PTS)

PTS har av Länsstyrelsen i Västmanlands län ombetts att inkomma med synpunkter på ÖP för Sala.

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga

- verka för att tillgodose totalförsvarets behov av post- och elektronisk kommunikation under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar i näten för elektronisk kommunikation i fred

Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi "Sverige helt uppkopplat 2025" där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.

En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte it-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Plan-och bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information.

I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, "ledningskollen.se". För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050 och för värdefull information om gällande lagar och nationella mål inom området för post och elektronisk kommunikation. Sala kommun tillser, vid fall om plan på uppförande av vindkraftverk, att genomföra ett samrådsförfarande mellan vindkraftsbolag och radiolänkopertörer som blir berörda av en vindkraftsetablering för respektive område för att minimera störningsriskerna.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Ett medskick är att tätortsnära skogar kan vara positivt för den biologiska mångfalden och rekreationsområde. Tallar som får bli gamla ger karaktär till bostadsområden. Bärande träd är viktiga för fåglars föda. Sälgen erbjuder den första maten till insekter efter vintern. Asp ger mjuk ved för insekter och fåglar som bygger bo.

Kommunens kommentar: Tack för synpunkten. Sala kommun har en skogsbruksplan. I denna definieras de tätortsnära skogarna. Kommunen har valt att inte lista specifika trädsorter i översiktsplanen då planen är av översiktlig karaktär.

På www.skogensparlor.se finns registrerade naturvärden, nyckelbiotoper, naturvårdsavtal, biotopskyddsområden, kulturmiljöer med mera. Det kan finnas fler värden i skogen som inte är registrerade.

Skogsbruket är en näring som eventuellt bör lyftas fram. Det saknas i texten.

Kommunens kommentar: Vi håller med om betydelsen av skogsbruk. I översiktsplanen beskrivs Sala kommuns särskilda fokus på hållbart skogs- och jordbruk samt att skogsbruk är en viktig näring. Jordbruket lyfts fram i översiktsplanen då detta är en näring som har beslutats att prioritera från politiskt håll.

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI lämnade ett yttrande i samrådsskedet, daterat 2022-01-10 med dnr. 5.1-2111-0950. Våra synpunkter var följande:

1. Vi saknade en beskrivning av de stabilitetszoner som visades i en karta. Vi rekommenderade en komplettering av texten i avsnittet, samt ställningstaganden för dessa områden med avseende på befintlig bebyggelse, framtida planering eller nybyggnation. Det finns nu i avsnittet "Ras, skred och erosion" ett stycke där stabilitetszoner beskrivs.

Det finns dock några oklarheter i texten som behöver justeras. Det är Sveriges geologiska undersökning (SGU) som har tagit fram kartorna med aktsamhetsområden (Förutsättning för skred i finkornig jordart) som nu visas i kartan. De områdena täcker både bebyggda och obebyggda områden. Det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som genomför översiktlig stabilitetskartering i bebyggda områden (inte SGI), där stabilitetszoner redovisas som resultat. Stabilitetszonerna verkar dock inte längre visas i kartan. Det är otydligt vilket av de två underlagen som avses i texten, det som nu visas i kartan är SGU:s underlag. Det vore värdefullt att även visa MSB:s underlag tillsammans med SGU:s för en mer komplett bild.

Kommunens kommentar: Tack för ert yttrande. Texten har förtydligats och justerats så att korrekt myndighet anges. SGU (Sveriges geologiska undersökning) står som ansvarig för framtagande av kartorna över aktsamhetsområden och MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) för stabilitetskartering och stabiliseringszoner. Kartan har uppdaterats så att MSB:s underlag (stabilitetszonerna) visas tillsammans med SGU:s underlag (aktsamhetsområden).

Vi saknar fortfarande ställningstaganden kring befintlig bebyggelse, den byggda miljön. Översiktsplaner ska enligt PBL (2010:900) 3 kap. 5 § redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade olyckor som till exempel översvämning, ras, skred och erosion samt hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Kommunens kommentar: Sala kommun instämmer i behovet av ett ställningstagande kring befintlig bebyggelse i förhållande till klimatrelaterade risker. Däremot kan ett nytt ställningstagande inte göras i granskningskedet. Översiktsplanen kommer framåt att kompletteras med ett flertal strategier och planer. Exempelvis en planeringsstrategi, en vattentjänstplan och tematiska tillägg. I dessa kommer kommunen att göra ställningstagande kring befintlig bebyggelse i förhållande till klimatrelaterade risker. Sala kommun arbetar redan nu med en klimatanpassningsplan som kan användas som underlag.

2. Vi rekommenderade att ett ställningstagande/vägledning kring geotekniska frågeställningar även skulle framgå i avsnittet där ras, skred och erosion beskrivs. Ställningstagandet i form av vägledning finns nu i avsnittet Klimat och risk i kapitlet Bebyggelse och planering.

3. Vi rekommendera två underlag från SGU "Förutsättning för skred i finkornig jordart" samt "Stränders eroderbarhet", som lämpliga att komplettera kommunens övriga kartunderlag med avseende på ras, skred och erosion. Kartorna finns nu med.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

Synpunkter

SSM ser positivt på de redogörelser som görs angående elektromagnetiska fält, radon och UV-strålning i granskningshandling Översiktsplan Sala kommun 2050. SSM ser även positivt på den information som ges under rubriken "Kärnkraftverk" i planen.

Information

Elektromagnetiska fält

Den elektromagnetiska strålmiljön kan påverkas kring kraftledningar och transformatorstationer. Elektriska fält avskärmas bra av vegetation och byggnadsmaterial och orsakar därför inte betydande fält inomhus.

Magnetfält avskärmas däremot inte på samma sätt, yttre källor kan signifikant höja magnetfältsnivån inomhus. SSM anser att man bör redovisa magnetsfältsnivåer vid placering av nya elektriska anläggningar där magnetfältsnivån förväntas bli förhöjd, särskilt bör man vid planeringen beakta teknikval och placering för att begränsa barns exponering för magnetfält. Det gäller också vid exploatering nära järnväg.

Det är sedan miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning av olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder. SSM har informationsmaterial om magnetfält och hälsorisker som det kan vara bra att ta del av (se länk nedan).

Radon

Vid nybyggnation gäller Boverkets gränsvärde (BBR 2011:6) som är 200 Bq/m³, uttryckt som årsmedelvärde. Vid befintlig bebyggelse gäller referensnivå som anges i Strålskyddsförordningen (SFMFS 2018:506). SSM vill dock betona att även under denna referensnivå ska fastighetsägaren optimera strålskyddet genom att vidta åtgärder så att radonhalten hålls så låg som det är möjligt och rimligt i enlighet med Strålskyddslag (2018:396). Det kan vara av värde att samla information och hänvisningar till regelverk om radon i översiktsplanen, så att man vid samhällsplaneringen har det på ett ställe.

UV-strålning

Samtliga cancerformer som har koppling till UV-strålning har ökat i Sverige det senaste decenniet, och områden i de södra delarna av Sverige och i synnerhet kustområden har större hudcancerincidens. Resonemang kring UV-strålning är viktiga vid samhällsplanering för att på sikt bidra till ett minskat antal hudcancerfall. Eftersom exponering i barndomen anses spela en särskild roll bör man planera utemiljöer där barn vistas, exempelvis kring skolor och förskolor, så att det blir en variation vad gäller områden med sol och skugga. Information som finns på SSM:s hemsida kan användas som ett stöd för kommuner och andra inför planering av skolgårdar, förskolegårdar och parker.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för den positiva återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050. Vi instämmer i vikten av att beakta UV-strålning, radon samt elektromagnetiska fält vid samhällsplanering och tar med oss detta framåt i arbetet med översiktsplanen.

Svenska kraftnät

Länsstyrelsens diarienummer: 401-163-2023 Svenska kraftnät har tidigare i samrådsprocessen lämnat synpunkter samt ett justerat yttrande till Länsstyrelsen i Västmanlands län och till Sala kommun rörande transmissionsnätet beträffande Salas översiktsplan. Svenska kraftnät kan inte se att alla synpunkter som vi lämnade har beaktats. Svenska kraftnät upprepar

synpunkter nedan som inte har beaktats och önskar att de ska beaktas i det fortsatta arbetet med Salas översiktsplan. Utöver att alla synpunkter inte har beaktats har även förutsättningarna som angavs i samrådsskedet till viss del förändrats då arbetet med investeringspaketet NordSyd är längre framskridet. Detta behöver också framgå i planen. Mer information om NordSyd och pågående projekt inom Sala kommun: Horndal-Munga och Hamra -Munga finns på vår hemsida, <https://www.svk.se/nordsyd>

En översiktsplan där inte transmissionsnätet finns tydligt redovisat ihop med övrig planering mark- och vattenanvändningskartan är svår att ta ställning till. Svenska kraftnät önskar att befintliga transmissionsnätsledningar och pågående utredningskorridorer (inom investeringspaket NordSyd) synliggörs på samma sätt som andra viktiga infrastrukturobjekt är synliggjorda i mark- och vattenanvändningskartan. Det ska tydligt framgå att det är transmissionsnätet för el. Befintligt transmissionsnät för el går att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se och filer över pågående utredningskorridorer gällande projekten Horndal-Munga och Hamra –Munga bifogas till yttrandet.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031. Detta dokument finns publicerat på vår webbplats, www.svk.se

Transmissionsnätets mark och vattenanspråk utreds för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt 3 kap. 9 § Miljöbalken (MB) (1998:808) av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Detta innefattar även transmissionsnätet i Sala kommun. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt 2 kap. Plan- och bygglag (2010:900) och 3 kap 8-9 §§ (MB) eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för arbetet med att säkerställa att transmissionsnätet beaktas. Svenska kraftnät efterfrågar en inkludering, där det svenska elsystemet och i synnerhet transmissionsnätet utgör en grundläggande del av infrastrukturen. Svenska kraftnät anser mot bakgrund av vad som anges ovan att elsystemets roll bör synliggöras i text i planen.

Kommunens kommentar: Elsystemets roll har beskrivits översiktligt i avsnittet "Elnät" under avsnittet "Energiförsörjning".

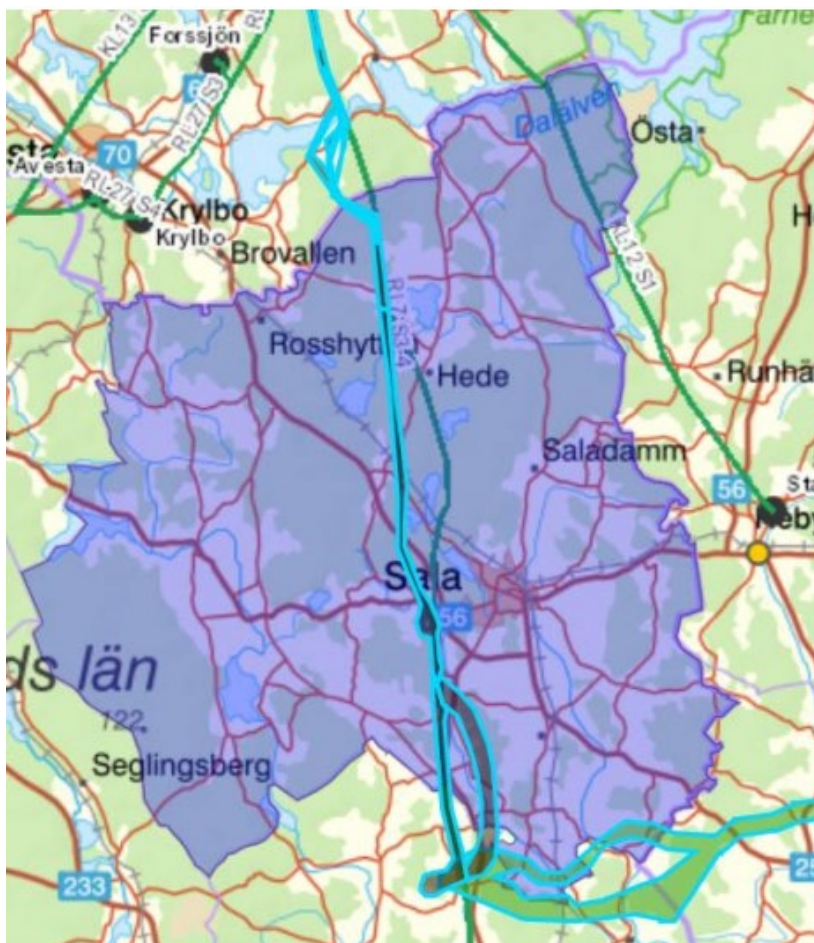
Inom Sala kommun har Svenska kraftnät tre 220 kV-ledningar tillhörande transmissionsnätet för el. En av ledningarna (KL12 S1) passerar kommunens nordöstra delar mellan Horndal (i Avesta kommun) och Starfors (Heby kommun) och två delvis parallellgående ledningar (RL2 S5 och RL7 S4) från Horndal (i Avesta kommun) som passerar lodrätt genom kommunen vidare söderut till Finnsletten (Västerås kommun).

Förutom förvaltningen av den befintliga ledningen som passerar kommunens östra delar (KL12 S1), krävs det förnyelse av de två övriga ledningarna (RL2 S5 och RL7 S4) innan de blir för ålderstigna. Det krävs också en förstärkning av transmissionsnätet i kommunens södra del, se mer information nedan.

Två av de befintliga 220 kV- ledningarna (RL2 S5 och RL7 S4) behöver förnyas innan den tekniska livslängden uppnås. Förnyelsen innebär att en ny 400- kV

dubbelledning byggs mellan Horndal och Munga (ny station i Västerås kommun) och som ersätter befintliga 220-kV ledningar som redan har stått i ca 70 år. En tidig dialog respektive myndighetsdialog har redan förts med Sala kommun, länsstyrelsen i Västmanlands län och med regionen. Enligt Svenska kraftnäts preliminära tidplan kommer ett avgränsningssamråd att hållas under våren 2023 och en ansökan om koncession kommer att inlämnas till Energimarkandsinspektionen under Q1 2025. Mot bakgrund av ovan och att lokaliseringen inte är fastställd behöver Svenska kraftnät säkra framkomligheten för den planerade dubbelledningen. Kommunen behöver därför i sin planering ta hänsyn till såväl de befintliga ledningarna som till Svenska kraftnäts framtida planer, se nedan översiktlig karta och bifogade filer (blåmarkerade utredningskorridorer). Detta innebär att kommunen invid utredningskorridorerna bör planera för ett skyddsavstånd om 200 meter väster om utredningskorridorerna och 200 meter öster om utredningskorridorerna.

Utöver förnyelsen av Horndal-Munga planerar Svenska kraftnät sedan en tid tillbaka att förstärka transmissionsnätet med en ny 400 kV-ledning mellan Munga (i Västerås kommun) och Hamra (Enköpings kommun) som berör södra delen av kommunen. En dialog respektive myndighetsdialog har redan förts med Sala kommun, länsstyrelsen i Västmanlands län och med regionen. Ett avgränsningssamråd har hållits och för närvarande pågår ett arbete med att beakta de synpunkter som inkommit i framttagande av förordat utbyggnadsförslag. Enligt Svenska kraftnäts tidplan kommer en ansökan om koncession att inlämnas till Energimarkandsinspektionen innan sommaren 2023. Mot bakgrund av ovan och att lokaliseringen inte är fastställd behöver Svenska kraftnät säkra framkomligheten för den planerade ledningen. Kommunen behöver därför i sin planering ta hänsyn till ett skyddsavstånd om 200 meter norr om utredningskorridorerna och 200 meter söder om utredningskorridorerna, se nedan översiktlig karta samt bifogade filer (grönmarkerade utredningskorridorer).

En
Ny 400- kV dubbelledning mellan Horndal och Munga, blåmarkerade utredningskorridorer
och ny 400 kV-ledning mellan Munga och Hamra, grönmarkerade utredningskorridorer

Svenska kraftnät önskar att planen revideras på så vis att synpunkterna i detta yttrande beaktas.

Kommunens kommentar: Det är Sala kommuns vilja att ta hänsyn till de behov av verksamhetsytter och skyddsavstånd som krävs för att bedriva verksamhet för elsystemet och energiproduktion i all planering. Sala kommun har valt att redovisa det befintliga transmissionsnätet i mark- och vattenanvändningskartan mer tydligt. Utredningskorridorerna redovisas i kartan "Teknisk försörjning" tillsammans med det befintliga transmissionsnätet och distributionsnätet. Att Svenska kraftnät anser att kommunen bör ta hänsyn till ett skyddsavstånd på 200 meter från utredningskorridorerna i kommande planering nämns i texten i avsnittet "Elnät". Vid ändring av utredningskorridorerna kontaktas kommunen med detsamma.

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har tagit emot en planremiss enligt rubricerat ärende i tillhörande epost. Som ett led i SGUs arbete med att effektivisera myndighetens remisshantering avger SGU generellt sett inte yttranden i denna typ av ärenden. SGU avstår därför från att yttra sig och hänvisar till nedanstående allmänna riktlinjer. För att uppfylla plan- och bygglagens intentioner om en hållbar mark- och vattenanvändning bör planen

behandla nedanstående frågor. SGU har en checklista gällande kommunala planer som är till hjälp för att hitta till relevant information på vår hemsida.

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/kommunal-planering/>

Risker

Marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhällsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader. Strandnära byggnation, tex. i LISområden, kan medföra specifika risker. I strandnära läge bör risk för översvämning och ev. ras och skred beaktas. Det förtydligas i PBL att det inom kommunal planering skall framgå "kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra" (PBL 3 kap. 5 §). SGU har utfört relevanta karteringar och analyser som är tillgängliga i kartvisarna "Förutsättningar för skred i finkornig jordart", "Jordskred och raviner" samt "Stränders jordart och eroderbarhet".

<https://apps.sgu.se/kartvisare/>

Dessa data tillhandahålls även genom andra myndigheters karttjänster.

MSB Kartportal: <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

SGI Kartvisare Ras, skred, Erosion: <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras. Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningsshot.

<https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

Att betänka är att beräkning av översvämningsrisk ännu inte har utförts rikstäckande och att det därför kan finnas ytterligare riskområden inom kommunens övriga avrinningsområden. Därtill bör kommunal planering ta hänsyn till samlad påverkan från tex. skyfallskartering i kombination med risk för höga flöden och översvämning.

SGU har även utvecklat användarstöd för flera områden, bland annat hur geologiska frågor kan påverka kommunal planering.

<https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/>

SGU har tagit fram en checklista för vilken information vi anser bör redovisas i en MKB gällande påverkan på grundvattenförekomst:

<https://www.sgu.se/grundvatten/vattenforvaltning/checklista-paverkan-grundvattenforekomst/>

Riksintressen för värdefulla ämnen och material

Bestämmelserna om riksintressen finns i miljöbalken. I kommunal planering skall aktuella riksintressen redovisas tillsammans med en beskrivning av hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena. SGU är den

myndighet som pekar ut fyndigheter som innehåller värdefulla ämnen eller material som riksintressen. I samhällsplanering skall förekomst av Riksintressen för värdefulla ämnen eller material, liksom andra typer av riksintressen redovisas, lämpligen på karta. Redogörelsen skall innehålla en beskrivning av dessa, samt hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

Läs mer om Riksintressen på Boverkets webbplats.

Läs mer om Riksintressen i Miljöbalken (svensk författningssamling)

Mineralresurser, gruv- och täktverksamhet

En översiktsplan bör innehålla en beskrivning och redovisning i karta av pågående gruv- och täktverksamhet (malmer, krossberg, naturgrus, sand, industrimineral och torv) samt eventuella undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner inom kommunen. Om relevant bör ett resonemang om hur samhället ska planeras för att möjliggöra ett hållbart nyttjande av dessa mineralresurser föras. Relevanta SGU kartvisare är "Malm och mineral", "Mineralrättigheter", "Torv" och "Ballast". <https://apps.sgu.se/kartvisare>

MKN

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt instrument för att skydda grund- och ytvattenförekomster och se till att god (grund-)vattenstatus uppnås eller upprätthålls. Statusklassificering görs i slutet av varje förvaltningscykel för att ta reda på om vattendirektivets målsättning om god grundvattenstatus har uppnåtts.

I samhällsplanering ska det framgå hur kommunen avser att följa att gällande miljökvalitetsnormer (MKN) för de grund- och ytvattenförekomster som berörs av planen – till exempel vid bebyggelse eller annan exploatering. Hur mark- och vattenanvändningen ser ut har stor betydelse för möjligheterna att upprätthålla eller förbättra statusen hos yt- och grundvatten. Kommunerna har därför en viktig roll som genomförare av vattenförvaltningens måluppfyllelse.

Läs mer om SGUs föreskrifter om miljökvalitetsnormer och statusklassificering för grundvatten på SGUs Användarstöd för geologiska frågor

Läs mer om Miljökvalitetsnormer i Plan- och bygglagen (Svensk författningssamling)

Ladda ned Boverkets orientering för handläggare Miljökvalitetsnormer i fysisk planering

Materialförsörjning

SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus vid byggnation. Kännedom om regional och lokal bergkvalitet, framförhållning vid tillståndsgivning för täktverksamhet och utvisande av lämpliga områden för täktverksamhet inom kommunal planering är viktiga komponenter i materialförsörjning. Lokal tillgång på lämpligt bergmaterial kan minska klimatpåverkan.

Materialförsörjningen av ballast och masshantering (d.v.s. all typ av hantering av jordar, berg och schaktmassor) i en storstad är ett tydligt och betydande exempel på ett av samhällets försörjningssystem som måste fungera, men som vi idag tar för givet och ofta nedprioriterar till fördel för byggande av nya bostadsområden, vägar mm. Men materialförsörjningsfrågan är i sig ävenså aktuell för övriga delar av landet. Aktuell diskussion om hållbarhet och cirkulär ekonomi aktualiserar frågan om och hur samhället använder rätt naturresurser och att det sker på ett resurseffektivt sätt. Hur frågan hanteras påverkar inte minst uppsatta klimat- och miljömål och kan skapa betydande klimat- och samhällsvinster.

Materialförsörjning är en del av fysisk planering

Materialförsörjningsplanering påverkas av varierande geologiska förutsättningar, befolkningsfördelning, regionens struktur och -materialbehov. På kommunal, regional- och länsnivå uppdateras översiktlig planering med jämna intervall. Vid framtagande av dessa översiktsplaner bör frågor som berör material-försörjning tas upp. Materialförsörjning är ofta regional till sin natur och det kan därför vara naturligt att behandla den som en mellankommunal fråga i översiktsplaneringen. Då tillståndsgivning för täktverksamhet är tidsbunden bör även framtida försörjningsläge beaktas och vid behov lämplig mark utpekats. Frågan är komplex och berör många olika områden, som tex. samhällsplanering, täkter, miljö och grundvatten.

Länsstyrelsen levererar underlag som används i kommunal översiktsplanering. Då materialförsörjning bör ses i ett regionalt- eller länsperspektiv är det naturligt att materialförsörjningsplaner tas fram på läns- eller regionnivå. Sveriges län har grusförsörjningsplaner, dock är de genomgående av äldre datum, har ofta snävt fokus och behov och terminologi kan ha ändrats sedan de togs fram. Materialförsörjningsfrågan inbegriper masshantering, men ser även på återvinning, framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material. Hur påverkar detta tex. markanvändning, Sveriges miljömål, miljökvalitetsnormer mm. ur kommunalt, men också regionalt perspektiv. Dessa frågor sammanfattas lämpligen i en materialförsörjningsplan, som liksom kommunala översiktsplaner revideras med jämna mellanrum för att hålla den aktuell.

Materialförsörjningsplan

Syftet med en materialförsörjningsplan är att planera för möjligheterna att långsiktigt ha tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg, grus och sand, s.k. ballastmaterial, för att utveckla infrastruktur och bostadsbyggande. Bergmaterial är tungt att transportera och långa fraktvägar kan orsaka stora utsläpp. En materialförsörjningsplan bör därför utvisa områden lämpliga för framtida materialförsörjning, där utpekade områden dels skall kunna möta framtida efterfrågan, dels möjliggöra så kort transportsträcka till användare som möjligt. För cirkulära flöden med tex. hantering av entreprenadberg och återvinning av jord- och bergmassor krävs lämpliga, strategiskt placerade upplagsplatser. Materialförsörjningsplanen behövs också för att se till att de nödvändiga täkterna placeras i ett sådant läge att erforderlig produktkvalitet erhålls, samtidigt som brytningen, men även transporterna förorsakar minsta möjliga skada för miljön och inte påverkar tex. grundvattenförekomster. Genom att planera för en hållbar materialförsörjning kan de kvarvarande naturgrusavlagringarna sparas för naturskydd och framtida

dricksvattenförsörjning. En materialförsörjningsplan är således ett viktigt strategiskt styrmedel för att se till att samhällets försörjning av ballastmaterial kan tillgodoses på ett hållbart och resurseffektivt sätt (SGU 2015).

Lagrum för materialförsörjning enligt Miljöbalken, miljömålen och plan- och bygglagen

Enligt miljöbalken (MB 9 kap. 6f §) får en täkt i naturgrus inte komma till stånd om:

- det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda annat material,
- naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och täkten kan medföra en försämrad vattenförsörjning eller
- naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- och kulturmiljö.

Inom miljömålet Grundvatten av god kvalitet ingår bevarandet av naturgrusavlagringarna som en av sex preciseringar formulerat på följande sätt: "Naturgrusavlagringar av stor betydelse för dricksvattenförsörjning, energilagring, natur- och kulturlandskapet är fortsatt bevarade."

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

Lämplig placering av täkter och terminaler för bergmaterial sker i första hand i förhållande till berggrundens givna förutsättningar att kunna leverera rätt produktkvalitet. Täktplacering och materialbehov (kvalitet och mängd) påverkar fler av Sveriges Miljömål, tex. Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Säker strålmiljö. Det är därför viktigt att avstånd mellan täkt eller terminal och avsättningsområde hålls så kort som möjligt för tunga transporter.

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/begransad-klimatpaverkan/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/frisk-luft/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/giftfri-miljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/saker-stralmiljo>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/>

I plan- och bygglagen (PBL) står att det av en översiktsplan ska framgå "hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen" (PBL 3 kap. 5 §). Det förtydligas att det av översiktsplanen skall framgå "kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra" (PBL 3 kap. 5 §). Enligt miljöbalken 3 kap. 7 § ska mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen och material så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dem. Enligt PBL 3 kap. 4 § skall det i översiktsplanen framgå hur kommunen anser att ev. riksintressen ska tillgodoses.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050 och kommer att dra nytta av den information som ni har sammanställt i arbetet med strategier framåt.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av Sala kommuns förslag till ny översiktsplan som är ute på granskning. Kommunen har till granskningen noterat Trafikverkets synpunkter och Trafikverket förutsätter att synpunkterna beaktas i kommunens kommande arbete.

Trafikverket vill även förmedla att intresset av att anlägga solcellsetableringar ökar och noterar under rubrik Områden för hantering av vatten staden (s. 80) att Fridhems verksamhetsområde (nr. 21) är ett potentiellt område för anläggande av solceller. Detta område är placerat mellan riksväg 56 och Dalabanan. Trafikverket är medveten om att solceller i dagsläget inte är bygglovspliktiga, men önskar vara remissinstans i samband med etableringar i anslutning till väg eller järnväg eftersom solcellerna kan ha inverkan på den statliga infrastrukturen och trafiksäkerheten.

Trafikverket vill återigen lyfta att vid planering intill Trafikverkets anläggningar önskar vi vara med i ett tidigt skede där risken finns att våra anläggningar kan komma att påverkas eller påverka exploateringar. I de fall där kommande detaljplaner har påverkan på statlig infrastruktur kan det komma att krävas undertecknade avtal med Trafikverket innan respektive detaljplan kan antas.

Kommunens kommentar: Sala kommun delar Trafikverkets syn på dialog i tidigt skede och beaktar synpunkterna kring solcellsetablering i kommande planering.

Region Dalarna

Region Dalarna avser inte att besvara översiktsplan Sala kommun 2050.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Kollektivtrafikförvaltningen Region Västmanland

Kollektivtrafikförvaltningen har tagit del av rubricerat ärende och har inga synpunkter att framföra till granskningshandlingen. Sala kommun har svarat på de yttrande som inkom från Kollektivtrafikförvaltningen i samrådsskedet. Hela-resan-perspektivet har lyfts i granskningshandlingen vilket kollektivtrafikförvaltningen tycker är positivt och är en framgångsfaktor för lyckad kollektivtrafik.

Kollektivtrafikförvaltningen ser fram emot ett vidare gott samarbete med Sala kommun i utvecklingen av kollektivtrafiken i kommunen.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Avesta kommun

Avesta kommun anser att kommunens synpunkter på samrådsförslaget av översiktsplanen är besvarade och tillgodosedda. I övrigt har kommunen inga invändningar mot granskningsförslaget till ny översiktsplan för Sala kommun.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Fagersta kommun

Sala kommun har upprättat ett granskningsförslag till översiktsplan för Sala kommun 2050. Fagersta kommun ges tillfälle att yttra sig. Svar ska vara Sala kommun tillhanda senast den 16 mars 2023. Arbetsutskottet beslutade den 9 februari 2023, paragraf 44, att föreslå kommunstyrelsen att Fagersta kommun inte har något att erinra mot förslaget till översiktsplan för Sala kommun 2050.

Kommunstyrelsens beslut

Fagersta kommun har inget att erinra mot förslaget till översiktsplan för Sala kommun 2050

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Hallstahammars kommun

Kommunstyrelsen beslutar

Att uttala att man inte har något att erinra mot förslaget till översiktsplan för Sala kommun.

Kommunens kommentar: Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Heby kommun

Heby kommun ges tillfälle att yttra sig över planhandlingarna i egenskap av grannkommun (Planoch bygglagen (2010:900) 3 kap. 14 §). I yttrandet har fokus lagts på mellankommunala frågor och vad som kan lyftas ytterligare för att tydliggöra detta.

Heby kommun har med intresse mottagit handlingarna och ser den höga ambitionen om utveckling av bebyggd miljö, hållbara transporter och verksamhetsutveckling som positivt. Detta kan få spridningseffekter över

kommungränsen och Heby kommun ser fram emot att utveckla samarbetet med Sala kommun till följd av en ökad rörelse över kommungränsen. Sammanfattningsvis ser Heby kommun mycket positivt på att Sala kommun framarbetar en ny översiktsplan och bidrar till både lokal och regional utveckling.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050. Vi instämmer i vikten av ett samarbete kring mellankommunala frågor.

Heby kommun kan konstatera att flera av de synpunkter som Heby kommun lyft i samrådsyttrandet har beaktats i planförslaget vilket är positivt. Dock anser Heby kommun att de mellankommunala frågorna med fördel skulle kunna lyftas ytterligare, exempelvis genom ett sammanfattande avsnitt om detta eller under avsnittet "Sala i regionen". Ämnesspecifika synpunkter som Heby kommun vill lyfta med koppling till mellankommunala planeringsfrågor:

Kommunens kommentar: Sala kommun instämmer i vikten av att prioritera mellankommunala frågor, detta är en fråga som vi kan komma att vidareutveckla i en kommande planeringsstrategi. Kapitlet "Sala i Regionen" ändras till "Sala kommun i regionen" och innehållet förtydligas för att visa en bild av hela kommunens position i regionen.

Befolkningsutveckling: I planförslaget tas prognosticerad befolkning upp och beskrivs, men det är oklart om de uppgifterna tar hänsyn till planförslaget. Heby kommun anser att det skulle vara positivt om det förtydligades kring vilken befolkningsutveckling som planförslaget förväntas ge upphov till.

Kommunens kommentar: Uppgifterna om prognosticerad befolkningsutveckling som finns med i översiktsplanen används som ett underlag till befolkningsmålsättningen i kommunen. Däremot görs inte en utförlig beskrivning av vilken befolkningsutveckling som väntas av planförslaget.

Infrastruktur och kommunikationer: Det kan med fördel utvecklas i planförslaget hur arbetspendlingen bedöms påverkas av planförslaget och hur det påverkar behovet av kommunöverskridande kollektivtrafik. Det resoneras och beskrivs i planförslaget om att cykelparkeringar och pendlarparkeringar ska förbättras och byggas ut kring prioriterade bytespunkter, bland annat Sala station, vilket är positivt. Heby kommun vill betona vikten av att detta förverkligas, inte minst för arbetspendlingen från Sala kommun till arbetsplatser i Heby kommun. I Morgongåva tätort i Heby kommun pågår ett aktivt arbete med att öka andelen pendlingsresor som sker med kollektivtrafik till och från orten. Betydelsen av smidiga bytesmöjligheter mellan olika färdmedel i ett så kallat hela-resan-perspektiv skulle med fördel kunna lyftas ytterligare i planförslaget.

Kommunens kommentar: Vi instämmer i vikten av att bygga ut och förbättra cykel- och pendlarparkeringar. Detta är något som prioriteras i nuvarande och kommande arbete med detaljplanering. Sala kommun deltar även i regionala och kommunövergripande forum som ämnar att främja smidiga bytesmöjligheter och en attraktiv kollektivtrafik.

Elkapacitet: I samrådet lyfte Heby kommun att effekt- och kapacitetsfrågor kan vara en utmaning med horisonten 2050. Heby kommun vill betona vikten av

dessas frågor och dess kommunövergripande karaktär. Sala och Heby kommuner samarbetar genom Sala Heby Energi AB och det Sala kommun gör gällande satsningar på effektivisering, nätkapacitet och energilager kan påverka elkapaciteten i Heby kommun. Planförslaget kan med fördel utökas med ett resonemang innehållandes en långsiktig prognos för elanvändningen inkluderande energislag och lagring av energi.

Kommunens kommentar: Sala kommun instämmer i vikten av att arbeta med effekt- och kapacitetsfrågor. En mer långsiktig prognos är något som kan komma att inkluderas i kommande strategiska dokument för energiproduktion och användning. Exempelvis kommer vindkraftverk, efter antagande av översiktsplan, studeras mer ingående i ett tematiskt tillägg till översiktsplan (TÖP).

Vattenförvaltning och vattenplanering: De avrinningsområden som berör Sala kommun kan med fördel redovisas i kartmaterialet. Förslagsvis kan hela avrinningsområdena redovisas tillsammans med kommun- och länsgränser för att exemplifiera och ge en bättre förståelse för vattenförvaltningens och vattenplaneringens kommun- och regionövergripande karaktär. Västerås anges i planförslaget som en möjlig samarbetspartner för dricksvatten. I november 2021 har Västerås, Hallstahammar och Surahammar bildat ett gemensamt ägt VA-bolag. Det kan med fördel införas i planförslaget vilka andra kommunövergripande samarbeten avseende dricksvattenförsörjning som kan bli aktuella framöver.

Kommunens kommentar: Sala kommun instämmer med er synpunkt om att redovisa avrinningsområden i översiktsplanen. Översiktsplanen har kompletterats med en karta för avrinningsområden som berör Sala kommun.

Sala kommun har i översiktsplanen valt att inte ge exempel på vilka kommunövergripande samarbeten som kan komma att bli aktuella. Framtida samarbeten kring dricksvattenförsörjning kan inkluderas framåt i en planeringsstrategi. I dagsläget samverkar vi med andra kommuner för att dela med oss av kunskaper och erfarenheter och ser fördelar och vinster med att främja samarbeten framåt över kommungränserna.

Norbergs kommun

Norbergs kommun har ingenting att erinra kring Sala kommuns föreslagna översiktsplan 2050.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Västra Gästriklands Samhällsbyggnadsförvaltning

Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning anser att Sala kommuns förslag på översiktsplan är tydligt och genomarbetat. Förvaltningen gör bedömningen att förslaget inte kommer att påverka Sandvikens kommun och har därför inga ytterligare synpunkter.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har inga ytterligare synpunkter än vad som lämnats i samrådsyttrandet.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

VafabMiljö

VafabMiljö har tagit del av rubricerat ärende och har inga ytterligare synpunkter på planförslaget.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Sala Heby Energi AB (SHE)

Sala-Heby Energi AB:s remissvar är kopplat till hållbarhet och långsiktiga lösningar kopplade till energifrågor beskrivna i Översiktsplan. Bra jobbat!

ÖP behandlar på ett väl avvägt sätt energifrågorna. ÖP har på ett bra sätt fångat upp fjärrvärmens betydelse och möjlighet i det framtida energisystemet. Vi ser fram emot det tematiska tillägget kopplat till Vindkraft.

Det händer mycket på energimarknaden, vilket kommer att ge ny kunskap kring det framtida energisystemet. Att arbeta för att finna metoder för att jämna ut tillgången av väderberoende elenergiproduktion kommer att vara en nyckel för samhället tillgång till energi och effekt vid rätt tidpunkt. Energilager är förmodligen en tillkommande pusselbit för att jämna ut tillgången av energi över dygnet och året. Beroende av hur energilagren utvecklas; Tekniskt, storleksmässigt, om det är i fast, flytande eller gasform och vilken risk/möjlighet det medför kan det behöva ges vägledning via en ÖP. Här är dock kunskapen under uppbyggnad och kan inkluderas i framtida uppdateringar av ÖP.

Sidan 20. "Elledningar har byggts ut i kommunen för att kunna ta del av kraften i norr samtidigt som Sala utnyttjar de innovationer för förnybar el som har utvecklats lokalt." Överväg att ersätta norr med "Elledningar har byggts ut i och till kommunen för att kunna ta del av elkraft från regioner med större förutsättningar för planerbar kraft samtidigt som Sala utnyttjar de innovationer för förnybar el som utvecklats lokalt."

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050 och för förslag på framtida uppdateringar av, och tillägg till, översiktsplanen. Texten under avsnittet "Innovativt och företagsvänligt" har förtydligats enligt förslag.

Sätra Brunn Hälsobrunn AB

Styrelsen för Sätra Brunn Hälsobrunn AB har följande synpunkter på Granskningshandling Översiktsplan Sala kommun 2050.

Styrelsen instämmer i kommentaren "Sätra Brunn är med sin äldre kurortsmiljö ett nav för besöksnäring i kommundelen." Vi anser att kommunen borde vara mer aktiv i utvecklingen av besöksnäringen och att skrivningen "utreda möjligheter till att dra nytta av den besöksnäring som finns på platsen" är alldeles för passiv. Orten har dessutom stora möjligheter att locka västeråsare från den växande Finnslätten i norra Västerås som expanderar starkt. Det finns ju både skola och förskola samt goda kommunikationsmöjligheter från samhället.

Sätra Brunn bör marknadsföras aktivt tillsammans med Sala Silvergruva för att locka fler besökare samt för att göra Sala mer intressant både nationellt och internationellt.

Kommunens kommentar: Översiktsplanens syfte är inte att marknadsföra enskilda orter och verksamheter för att främja besöksnäringen, utan att presentera en vision och strategi för hela kommunens mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen är ett politiskt framtaget dokument och det är den politiska styrningen som bland annat tar fram inriktningen för översiktsplanen, tillsammans med tjänstepersonorganisationen i kommunen. Läs mer om den politiska processen och styrningen, som har lett till den inriktning som presenteras i översiktsplanen, i avsnittet "Generella svar och åtgärder".

Vi ser det positivt att det finns angivna utvecklingsområden för bostäder – nummer 45 - i Granskningshandlingen. I syfte att ej ianspråkta åkermark för nya bostäder borde Utvecklingsområde nummer 45 utökas och bli betydligt större. Förutsättningar för byggnation är bättre om området utökas mot söder och västerut.

Norr om Brunnsområdet finns ett stort område markerat som Grönområde och park. Detta område borde minskas och omfatta den del där nuvarande elljusspår finns, ca 2/3 mot liggande förslag. Området öster om elljusspåret är både bergigt och stenigt och är delvis otillgänglig för friluftsliv.

Om grönområdet minskar tror vi inte att de boende kommer att sakna närheten till skogen(benämnt kvartersskog i förslaget) då det finns mycket gott om orörd vandringsbar natur på mycket nära håll. Mindre än på 300 meter, som finns angivet i planen som mål.

De senaste 3 åren har vi fört återkommande samtal med kommunledning kring exploatering av detta området på ett sätt som inte skulle störa kulturarvet men ge de boende närhet till den service som Sätra Brunn ger och den infrastruktur som finns, vägar, vatten och avlopp.

Kommunens kommentar: Efter granskningsperioden kan kommunen inte göra ett nytt ställningstagande för mark- och vattenanvändningen. Endast mindre revideringar och justeringar som innebär ett förtydligande kan göras. Vi tackar för synpunkten och tar med oss förslaget i vårt kontinuerliga arbete med att hålla översiktsplanen aktuell.

Sätra Brunn etablerades kring en mycket vattenrik källa 1700, som Livsmedelsverket godkänt och anmält till EU- kommissionen^[1] som naturligt mineralvatten. Det finns endast ytterligare sex vatten av denna kvalitet i Sverige.

Badelundaåsen som Sätra Brunn ligger på är skyddad för miljöfarlig trafik och bör i Översiktsplanen ha ett förstärkt skydd mot miljöpåverkande verksamheter som t ex mineralbrytning och bearbetning av mineraler samt annan miljöpåverkande industri. Området bör omfatta hela vattenflödet till åsen kring Sätra Brunn.

I förslaget s 122 skall mineralbrytning gå före all annan verksamhet vilket med nuvarande mineralprospekteringar i området, Granmuren, skulle äventyra Badelundaåsens vattenbärande område i Sätra Brunn. Här måste tillgången på prima dricksvatten gå före mineralbrytning och skyddas omgående på bästa sätt.

Verksamheten i sig använder detta höglassade källvatten till tappning på flaska för konsumenter samt till Sätra Brunns gäster. Utan denna källa skulle Sätra Brunn förlora sin identitet som hälsobrunn och möjligheten att bruka detta källvatten. Kopplingen till den historiska källan är en förutsättning för verksamhetens existens

För framtidens kommande vattenbrist är källan och Badelundaåsen ytterst viktig för ett friskt och opåverkat vatten, en mycket viktig hälsoaspekt.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten och instämmer i vikten av att skydda de befintliga grundvattentäkterna samt säkerställa den långsiktiga dricksvattenförsörjningen för hela kommunen. Just nu pågår flera arbeten för att säkerhetsställa Sala kommuns dricksvattenförsörjning. I framtagandet av nya vattenskyddsområden är Sätrabrunn ett av de fem prioriterade områdena. Det går att läsa mer om detta i Sala kommuns Vatten- och avloppsplan (VA-plan).

I avsnittet "Mineral" i översiktsplanen beskrivs ett område av riksintresse, detta är inte ett kommunalt ställningstagande utan en hänvisning till svensk lagstiftning. Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som avses i 3 kap. 7§ första stycket Miljöbalk (1998:808).

Understruken text i följande stycken enl förslaget visar på områden där Sätra Brunn har stor betydelse både vad gäller livsmedelsproduktion och boende.

Orten Sätrabrunn har sådan struktur och läge med kort pendlingsavstånd till speciellt norra Västerås att orten bör vara en servicenod. Det pågår tex samtal om nybyggnation av lågstadium i samhället i s f utanför, där den ligger nu samt att skapa en obemannad butik i samarbete med ICA.

Vi anser att förslaget till översiktsplan behöver ändras/kompletteras med;

- **Utökat vattenskydd av rullstensåsen**
- **Livsmedelsproduktion=snarast ökat skydd för vattentäkt i Badelundaåsen där vatten från vatten från Treenighetskällan tas för tappning som livsmedel**
- **Större område för nr 45 enligt karta för bostadsbyggande**
- **Sätra Brunn bör lyftas och bli en servicenod**

Vi anser att följande justeringar/kompletteringar behöver göras i texten i förslaget till översiktsplan

S 98

En bit norrut i området står Lasarettet och Nya Lasarettet
Konstigt att ta med en fastighet på området som inte är den mest intressanta.
Dessutom finns inte nya Lasarettet bara Lasarettet som fastighetsbeteckning.

Kommunens kommentar: Syftet med de inledande texterna för Sala stad, servicenoderna och utvecklingsorterna är att beskriva den övergripande bebyggelsestrukturen i området. Lasarettet har ett viktigt kulturhistoriskt värde och därför har vi pekat ut detta i avsnittet "Sätra brunn".

S 120

Sätra Brunn fungerar än i dag i högsta grad som mötes- och festplats.

Saknas beskrivning på:

Här finns ett hotell och spa som har öppet året runt och som ger ett 20 tal arbetstillfällen dessutom en förskola för ortens barn med ca 10 anställda.

Kommunens kommentar: Sala kommun har i översiktsplanen uppmärksammat att Sätra Brunn är ett nav för besöksnäring med tillhörande anläggningar i avsnitt "Sätra Brunn" under avsnittet "Kurorten".

I nedan text finns hänvisningar till förslaget till översiktsplanen som stödjer våra ändringsförslag, understruket

Mål 6 Agenda 2050 samt mål 9 i Miljömålen kring rent vatten ligger i linje med våra synpunkter på planen

S 21 Översiktsplanen

Utveckla, bevara, förvalta och tillgängliggöra Sala kommuns identitet och rika natur och kulturmiljöer, för ekosystemtjänster som livsmedelsproduktion, träråvara, biologisk mångfald, klimatanpassning och rekreation. För att skapa ett robust, klimatsmart och klimatanpassat Sala kommun är det en förutsättning att grön- och vattenområden utvecklas och bevaras. Den biologiska mångfalden ska stärkas och viktiga ekosystemtjänster integreras i den fysiska planeringen och utvecklingen av staden och orterna. Salas naturgeografiska förutsättningar är rika och lägger grunden till ett grönt näringsliv där areella näringar såsom jordbruk, skogsbruk och ekoturism kan utvecklas.

En flerkärnig och varierad ortstruktur med Sala stad som tyngdpunkt. Olika förutsättningar inom kommunen ger potential för att utveckla orter med olika identiteter och med olika boendetyper. Genom att stärka och utveckla de olika orterna utifrån sina förutsättningar skapas en flerkärnig ortstruktur och ett serviceutbud där varje ort bidrar till en kompletterande helhet.

Bebyggelseutvecklingen sker främst i Sala stad och i servicenoderna Ransta, Möklinta och Västerfärnebo.

Utveckling ska prioriteras där det finns skola, service, kollektivtrafik och infrastruktur för att stärka det lokala samhället. Närhet till skola och service är viktigt för ett fungerande vardagsliv och en självständighet för olika grupper. Utveckling sker främst där det redan finns investeringar i infrastruktur, kollektivtrafik och tekniska system.

Ett sammankopplat Sala och en region med hållbara transporter. För att öka nåbarheten till Sala, den regionala servicen, till kommunens gröna och blå områden lokaliseras nya bebyggelseområden i närhet av befintlig eller intill planerad kollektivtrafik. Sala stad, servicenoderna och utvecklingsorterna kopplas samman via kommunikationsstråk kompletterade med gång- och cykelstråk samt med utökad kollektivtrafik.

S 28

Vatten i landskapet. Vattenmiljöer för vattenrening, dricksvattenförsörjning, biologisk mångfald, minskad översvänningsrisk, minskad övergödning samt turism och friluftsliv

S 33

Ett arbete för att säkerställa den långsiktiga dricksvattenförsörjningen i Sala kommun pågår. För att säkerställa vattenkvaliteten behöver det fastställas vattenskyddsområden med moderna föreskrifter. En kommunövergripande vattenplan saknas än så länge men en del underlag finns framtagna och bör senare integreras i kommande vattenplan för Sala kommun.

S 43

Tydligt avläsbara och väl omhändertagna kulturmiljöer är en tillgång och en attraktivitet för såväl boendemiljöer, rekreation och besöksnäring, både på landsbygden och i staden.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten och instämmer i att dessa stycken beskriver vår vision om hur en utveckling mot en hållbar miljö ska prioriteras i hela Sala kommun.

En flerkärnig och varierad ortstruktur med Sala stad som tyngdpunkt främjas med hjälp av de förutsättningar som har kartlagts för Sala stad, servicenoderna och utvecklingsorterna. Den politiska styrningen bestämmer vilka områden som utvecklas och vilka strategier som utvecklingen utgår ifrån. Översiktsplanens syfte är att vara vägledande för att både landsbygden och staden ska ha ett ömsesidigt utbyte i form av attraktiva boendemiljöer, arbetsplatser, service, rekreativa naturmiljöer, livsmedelsförsörjning och ekosystemtjänster.

Lantbrukarnas riksförbund Sala (LRF Sala)

LRF Sala kommungrupp tycker intentionerna i översiktsplanen(ÖP) i stort sett är bra. Men vi vill ändå lämna några synpunkter. Vi tycker att vissa delar av planen, inte riktigt motsvara våra förväntningar på kommunens ÖP.

1: ÖP:s tar hänsyn till några olika konventioner som både är nationella och globala, t.ex nationella som 16 Miljömål, klimatmål, friluftsmål. Samt internationella som barnkonventionen exempelvis.

Men vi tycker att ÖP inte har tagit hänsyn till FN:s konvention om Mänskliga Rättigheter. Eftersom Sverige skrivit under den deklarationen anser kommungruppen, att kommunens ÖP även bör väga in den konventionens innehåll i sin ÖP.

Vi anser att speciellt deklaratationens artikel 17 och 30 inte har någon hänsyn till, när underlaget kommunens ÖP arbetas fram.

Artikel 17: Punkt 1: Var och en har rätt att äga egendom, både enskilt och tillsammans med andra.

Punkt 2: Ingen får godtyckligt fräntas sin egendom.

Samt den övergripande artikel 30.

Artikel 30: Ingenting i denna förklaring får tolkas som att det innebär en rätt för stat, en grupp eller en enskild person att ägna sig åt en verksamhet eller en handling som syftar till att omintetgöra någon av de rättigheter eller friheter som anges i förklaringen.

Vi anser att ÖP inte bör innehålla områden som har privata ägare av jord och skogsmark. Där ÖP pekar ut områden som intressanta för olika verksamheter, "ett konkret exempel är grönområden i Saladamm som ägs av privata markägare". Vi vet att ÖP inte har någon juridisk kraft, men vår erfarenhet av att rita in områden i olika sammanhang är att det riskerar, att för markägaren innebära inskränkningar i pågående markanvändning i framtiden.

Vi tycker att Allemansrätten är något vi som markägare verkligen vill värna om, därför anser vi att allmänheten har tillgång till våra marker bara man utgår från att man vistas i naturen efter devisen "inte störa inte förstöra". I och med att vi har allemansrätt i Sverige förstår vi inte varför det ska ritas in t.ex rekreatiomsområden som också omfattar privat ägd mark i ÖP.

LRF Sala kommungrupps viktigaste åsikter sammanfattar vi i dessa punkter:

1: Rita inte in privat mark som underlag för olika önskemål i ÖP. Om det ändå är något kommunen anser är nödvändigt, ska markägaren informeras om att marken finns med i kommunens ÖP, samt att det i ÖP då står att dialog med markägaren kontinuerligt ska genomföras under ÖP:s verksamhetstid.

2: Det ska klart framgå i ÖP att det som står där, inte kommer försvåra utveckling av näringsverksamhet på jord och skogsfastigheter samt övrigt företagande på landsbygden.

3: ÖP bör tydliggöra kommunens ansvar för att allmänheten har god kännedom om Allemansrätten. Att överenskommelse har skrivits mellan markägare och rekreatiomsföretagare om privat mark önskas användas för kommersiella ändamål.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten. I översiktsplanen ska kommunen redovisa de allmänna intressena utifrån vad marken är mest lämplig för. Detta gäller oavsett vem som äger marken eller hur marken används idag. Enskilda intressen är samtidigt viktiga att ta hänsyn till och en avvägning mellan de allmänna och de enskilda intressena görs i senare skeden i planprocessen, bland annat i detaljplaneringen, och berörda sakägare ges då möjlighet att yttra sig. Genom att exempelvis peka ut områden för rekreation i översiktsplanen visar kommunen att dessa är viktiga att bevara utifrån dess nuvarande användningsområde och att det inte finns någon intention att förändra markanvändningen.

I vägledningen under avsnittet "Näringsliv" nämns att kommunen ska arbeta för att vara en part i utvecklingen av näringslivet och särskilt de gröna näringarna. På landsbygden är översiktsplanens intention att särskilt bevara de befintliga gröna näringarna och skapa förutsättning för utveckling och nyetablering av sådana. De gröna näringarna skapar tillväxt och sysselsättning om möjligheter ges.

RF-SISU

Vi, RF-SISU Västmanland, ser det som mycket positivt att idrottens perspektiv finns med på

flera olika ställen i översiktsplanen. Exempelvis:

Exempelvis: Behovet av idrotts- och fritidsverksamhet bör utredas i tidigt skede av planarbetet, både vid nyexploatering och i områden som planeras för förtätning.

Centrumnära anläggningar med möjlighet till synergieffekter och närhet till kollektivtrafik bör prioriteras. Möjlighet till förbättringar i den befintliga strukturen och ökad integrering av idrotts- och fritidsverksamhet bör studeras.

Ett engagemang och kunnande om evenemang och idrottsturism finns i föreningslivet.

För barnen är det viktigt att det finns ett tryggt och säkert nät av gång- och cykelvägar som leder till skolor, idrottsanläggningar och andra platser där barn samlas.

Behovet av cykelparkering vid viktiga målpunkter såsom i innerstaden, stationsområdet, skolor, handelsområden och idrottsarenor ska prioriteras.

Vid om- och nybyggnation av skollokaler planeras för att lokalerna ska kunna samnyttjas efter skoltid av musik- och kulturanordnare samt idrottsföreningar och övrigt civilsamhälle.

Vi vill förstärka vikten av tillgängliga idrottsanläggningar i människors närområde då det bidrar till goda förutsättningar för idrottsföreningarna att bedriva sin verksamhet men också bidrar positivt till folkhälsan då forskning visar att människor är mer fysiskt aktiva om deras närområde erbjuder god tillgång till idrottsanläggningar och andra ytor som främjar fysisk aktivitet. Och att, som översiktsplanen uttrycker, behovet av idrottsverksamhet utreds i ett tidigt skede i planarbetet.

Vi vill även förstärka vikten av att idrottsföreningarna har tillgång till skollokaler (utöver idrottshallen) efter ordinarie skoltid då detta skapar goda förutsättningar för genomförandet av idrottsarrangemang/större cuper, vilket bidrar positivt till idrottsturismen i kommunen.

Översiktsplanen uttrycker att centrumnära anläggningar bör prioriteras, vi vill dock göra ett medskick om vikten av att även värna och värka för goda förutsättningar för idrottsföreningarnas verksamhet i hela kommunen, där närhetsprincipen bör beaktas.

I avsnittet "idrott och fritid" återfinns följande formulering under rubriken "vägledning"

Behov av ytor för egenorganiserade aktiviteter som utegym, spontanidrottsplatser samt motionsspår bör tillgodoses. Allas behov och intressen ska beaktas oavsett ålder, kön, bakgrund och rörelseförmåga.

Vi ser behov av en formulering som även inrymmer den organiserade föreningsidrottens behov.

Förslagsvis: Behov av ytor för den organiserade föreningsidrotten ska tillgodoses. Allas behov och intressen ska beaktas oavsett ålder, kön, bakgrund och rörelseförmåga.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för synpunkten angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050. I granskningsförfarandet av översiktsplanen kan inga nya ställningstaganden gällande markanvändning göras. Vi tar med oss era synpunkter i vårt kontinuerliga arbete med att hålla översiktsplanen aktuell.

Centerpartiet

Först vill Centerpartiet säga att många synpunkter i den tidigare remissrundan har tagits till vara på ett bra sätt i den version av ÖPen som nu ligger. Kommentarererna nedan gäller några kvarvarande synpunkter som vi har.

En övergripande synpunkt gäller synen på Sala kommuns plats i sin omgivning. Kartor används ibland för att illustrera tankemodeller och om vi börjar med den översiktliga kartan på sid. 9 så ger den ett intryck av att det är tätorten Sala som har kontakter med vissa andra tätorter och att Sala kommun skulle vara tydligt avgränsad mot andra kommuner. (En liten detalj man missat i pendlingskartan är att det faktiskt går tåg direkt från Sala till Eskilstuna, vilket gör att även Eskilstuna faller inom entimmesradien från Sala.) Avgränsningen Sala kommun gäller förstås kommunal verksamhet men den gränsen är ganska ointressant för allt annat som inte är kommunal verksamhet. Kartan på sid. 22 förstärker det intrycket. Tex. verkar det vara Sala tätort som har kontakt med Västerås medan det i praktiken kanske är Ransta som har de mesta kontakterna med Västerås. Sala tätort verkar ha kontakter med Avesta medan det troligen är Hedåker som har mest kontakt med Avesta. Norberg och Fagersta finns inte ens med på kartan, trots att det är många i västra området som arbetar i Norberg och Fagersta. Och var finns Morgongåva, som är en av Salas viktigaste arbetsplatser? När man ritat en karta så här så styr det tanken till att tro att de mesta sambanden finns mellan Salas tätort och kommunens periferi, vilket döljer det faktum att Salas tätort ligger mer perifert i förhållande till grannkommunerna än vad kommunens ytterområden gör. Det borde ha funnits ett helt kapitel i inledningen som resonerar kring detta.

Kommunens kommentar: Tack för synpunkten. Avsnittet "Sala i regionen" har ändrats till "Sala kommun i regionen" för att förtydliga att det inte handlar om Sala stad utan om hela kommunen. Texten har även uppdaterats och förtydligat kopplingarna till omgivande orter. Pendlingskartan har uppdaterats och bildtexten till illustrationen har förtydligats.

För att gå in på ett specifikt område så är det oklart vad som menas med pkt 20 Stadsskogen på sid 79. Hur stort är egentligen NO-området? Kartan ger ett

intryck av det skulle vara ett enormt stort område. NO-klassningen lämpar sig bäst för små områden med mycket speciella biologiska förutsättningar. Centerpartiet anser att det vore olämpligt att lägga ett skötselförbud över hela Stadsskogen utan att det vore bättre att den sköts och brukas men med särskild hänsyn till sociala värden runt sjöarna och intill Gruvdammsrundan och andra vandrings- och träningsslingor i skogen.

Kommunens kommentar: Hela område "20. Stadsskogen" i mark- och vattenanvändningskartan är inte ett stort NO-område, det finns ett flertal NO-områden i stadsskogen varav översiktsplanen lyfter ett av dessa att förhålla sig till. Var NO-områdena finns mer specifikt samt hur stora de är till ytan finns dokumenterat i kommunens skogsbruksplan. Texten om Stadsskogen under avsnittet "Förslag till förändrad mark- och vattenanvändning" har förtydligats.

Bygg- och miljönämnden (BMN)

Översiktsplan Sala 2050 - granskningsyttrande

Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för Sala kommun har pågått under flera år och Bygg- och miljönämnden har tidigare yttrat sig om underlaget. Vid denna granskning kan konstateras att de flesta tidigare synpunkter har bearbetats, och att nuvarande förslag är en väl genomarbetad översiktsplan. Vissa tidigare synpunkter kvarstår dock

Bygg- och miljönämnden vill passa på att påpeka att det i den färdiga översiktsplanen behöver göras en tydlig förteckning av efterföljande arbete såsom tematiska tillägg, policyer, handlingsplaner som översiktsplanen stakar ut för att det ska bli tydligt vilken dokumentflora som kommer att vägleda Sala kommuns mark-och vattenanvändning framtidsvis.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten och instämmer i behovet av att medta en tydlig förteckning av möjligt efterföljande arbete som kan komma att komplettera Översiktsplan för Sala kommun 2050. En sådan förteckning har inkluderats i granskningsutlåtandet. De handlingar som är listade är de som vi har kännedom om idag, fler handlingar kan komma att listas i en kommande planeringsstrategi.

I detta yttrande från bygg- och miljönämnden framförs de övergripande och generella synpunkterna. Redaktionella synpunkter och detaljer hanteras separat på tjänstepersons nivå.

Bebyggelse och planering

Byggenheten konstaterar att avsnitten om kulturmiljö samt bebyggelse och planering har bearbetats genomgående och att tidigare lämnade synpunkter i stor utsträckning har beaktats.

Vägledningen för utformning av ny bebyggelse är omfattande och lyfter bland annat fram anpassning av skala, form, detaljer, materialval och färgsättning, men saknar byggnadernas proportioner samt placering för att skapa gårds bildning.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten och har kompletterat vägledningen, i avsnittet Landsbygd, med ett tillägg om byggnadernas proportioner och placering för att skapa gårdsbildning.

Hållbarhet

I framtagande av översiktsplanen har stort engagemang och arbete lagts ner på att belysa och lyfta hållbarheten i kommunens utveckling. I början av arbetet var målet att ta fram en Hållbarhetsöversiktsplan vilket var både nytänkande och modigt. Det arbetet lyser igenom i Hållbarhets bedömningen. Tyvärr har många av de övergripande hållbarhetsmålen tagits bort under arbetets gång. Bland annat saknas uppgifter kring den koldioxidbudget som kommunen nu har tagit fram och som bör läggas som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Det saknas även riktlinjer för hur kommunen ska arbeta mot fossilfrihet, mäta sina konsumtionsbaserade utsläpp och återskapa biologisk mångfald m.m.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten och tar med oss denna framåt i arbetet med översiktsplanen. En hänvisning till den framtagna koldioxidbudgeten har nu lagts till i översiktsplanen under avsnittet "Klimat och risk".

Mark- och vattenanvändning

Miljöenheten vill återigen lyfta frågan att mångfunktionell bebyggelse är problematisk utifrån störningar på närboende. Tillsynsmyndigheten har ofta ingen information om etablering av verksamheter som det inte är krav på anmälan för, eller i samband med överlåtelse av lokaler. Av erfarenhet vet vi att det är väldigt komplicerat att komma till rätta med störningar som uppstår där det är blandad bebyggelse med verksamheter och bostäder. När man bygger bostäder nära befintliga verksamheter kan man dessutom tvinga dessa att flytta eller slå igen då kraven från miljöbalkstillsynen blir så höga att de inte kan vara kvar på platsen.

Därför tar tillsynsmyndigheten ställningen att verksamheter och bebyggelse bör hållas isär och att det tydligt bör framgå vilka områden som finns avsatta för bostäder, lättare industri och tung industri. Det bör även finnas utpekade platser för drivmedelsförsäljning och framtida platser för fjärrvärmeproduktionen i närheten av varje tätort.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten och vill lyfta att mångfunktionell bebyggelse är ett rekommenderat begrepp att använda enligt Boverkets modell för översiktsplanering, ÖP-modell 2.1. Områden för mångfunktionell bebyggelse har stads- och tätortsmässig karaktär och används i huvudsak för bostäder, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Framgent sker en styrning över vilka verksamheter som kan etableras i områden genom bygglovsprocessen utifrån planprogram och detaljplaner.

Förorenad mark

Det är bra att man i översiktsplanen tar ställning till att en handlingsplan behöver göras för förorenad mark i kommunen. Miljöenheten vill speciellt lyfta de förorenade områden som ligger nära vattendrag med icke god status. Detta för att skapa ett sammanhållet arbete mot en giftfri miljö. I handlingsplanen bör Naturvårdsverkets nya förändrade riktvärden som ligger till grund för Salas platsspecifika riktvärden arbetas in så att de värden som kommunen arbetar

utifrån är aktuella. Handlingsplanen bör sedan läggas som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för synpunkten och tar med oss detta i vidare arbete med förorenad mark i kommunen.

Skyddade områden

Kommunen bör ha ett mål om hur mycket mark som ska avsättas varje år för grönytor, skyddade områden och bevarande av grönstruktur och för att minska risken för fragmentering. Detta är ett krav i en kommande lagstiftning från EU som säger att en viss yta av städer ska avsättas och det bör lyftas och bakas in i nästa uppdatering av översiktsplanen. Förslagsvis bör Mellandammen och skogsområdet omkring Östa berg och Norrberg pekas ut som framtida naturreservat p.g.a. deras höga naturvärden. Miljöenheten föreslår också att Strå kalkbruk pekas ut som möjligt område för friluftsliv, träning och aktiviteter, inte enbart rekreativa naturmiljöer, utan även byggnader och anläggningar som gynnar idrott och hälsa.

Kommunens kommentar: Det är inte möjligt att ta fram ett nytt mål i översiktsplanen efter granskningsperioden eller att göra större förändringar i mark- och vattenanvändningskartan. Vi tackar för medskicket och tar med oss denna synpunkt till framtida uppdatering av översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Luft

Kommunen behöver ta ställning för att utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning av biobränslen (ved, flis, pellets) ska minska och utreda möjligheter att förbjuda/begränsa småskalig förbränning i tätorterna. För att minska risken för förtidiga dödsfall som i dagsläget ligger på ca 700 fall per år i Sverige.

Kommunens kommentar: Sala kommun kan inte göra ett nytt ställningstagande i översiktsplanen efter granskningsperioden. Vi tackar för synpunkten och tar med oss detta till framtida uppdatering av översiktsplanen.

Vatten

I Översiktsplanen saknas det ett tydligt ställningstagande om hur kommunen ska hantera dagvatten från redan bebyggda områden. Kraven gällande MKN kommer inte att uppnås om man enbart renar dagvatten i nya exploateringar. Detta bör verkligen fördjupas och breddas i dagvattenplanen som det hänvisas till i texten. MKN för vatten innefattar även goda livsmiljöer för vattenlevande organismer och det bör påpekas att många av de vattenförekomster som finns inom kommunens gränser är kraftigt påverkade av sjösänkningar, utdikningar, uträtningar, dammar mm. vilket ger en sämre status för vattendragen och ett större arbete för att uppnå god status.

Kommunens kommentar: Sala kommun kan efter granskningsskedet inte göra ett nytt ställningstagande om hantering av dagvatten från redan bebyggda områden i översiktsplanen. Vi tackar för synpunkten och tar med oss detta i kommande arbete.

Vattentjänstplan

Sedan förra året finns det ett krav på att alla kommuner ska ha tagit fram en vattentjänstplan under 2023. Där kommer många frågor som hanteras i översiktsplanen att tas upp och vävas in vilket kommer ge ett bra komplement till ÖP. Vattentjänstplanen bör även läggas som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Miljöenheten önskar att vattentjänstplanen speciellt tar upp frågor om otjänligt dricksvatten i enskilda brunnar p.g.a. höga halter av tungmetaller, tex. arsenik, uran och bly. Detta gäller speciellt nära Sala stad p.g.a. naturliga förekomster i berggrunden. Det är angeläget att situationen undersöks och resultatet beaktas för såväl befintlig bebyggelse som tillkommande bostäder. Utöver det behöver de befintliga vattenskyddsområdena förstärkas samt att det upprättas nya vattenskyddsområden för de områden som pekas ut i översiktsplanens MKB. Ett annat område där kommunen bör anta ett tydligt ställningstagande är arbetet med att minska naturgrus användningen framför allt med tanke på råvattenförsörjningen. Säkerställandet av vattentillgångarna bör gå före ytterligare uttag av grusmaterial från åsarna.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten och tar med denna till projektgruppen för Sala kommuns vattentjänstplan och i vårt framtida arbete med att hålla översiktsplanen aktuell.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Vid genomläsning av miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) konstateras att den innehåller gamla uppgifter och behöver uppdateras innan översiktsplanen antas. Det ligger bl.a. gamla uppgifter om detaljplaneprojekt som inte stämmer med dagens läge.

Kommunens kommentar: Miljökonsekvensbeskrivningen har uppdaterats inför antagande av översiktsplanen. Listan över antagna och pågående detaljplaner har tagits bort då den fyller begränsad funktion i miljökonsekvensbeskrivningen.

Struktur och läsbarhet

Översiktsplanens struktur och läsbarhet har förbättrats avsevärt, vilket har resulterat i ett användarvänligt material. Mindre justeringar skulle kunna öka tydligheten ytterligare.

Det finns bland annat otydligheter i kapitelhänvisningar i läsanvisning och ingresser, samt rörande vad kapitlet "inriktning" har för innehåll.

Texterna har bearbetats grundligt, men enskilda avsnitt avviker fortfarande språkligt.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för synpunkten. Språkfel och otydligheter i text har setts över och justerats i översiktsplanen inför antagande.

Privatpersoner

Här redovisas yttranden från privatpersoner. Under perioden för granskning inkom 4 yttranden från privatpersoner om översiktsplanen. I

granskningsutlåtandet redovisas samtliga yttranden anonymt och presenteras utan inbördes ordning.

Privatperson 1: [Allmänt om översiktsplan] Behovet av rent dricksvatten, rena vattendrag och sjöar, bra jordbruksmark för matproduktion, fossilfri energi samt tillvaratagande av kulturarvet är stort, men kommer att bli mycket större i framtiden, därför måste riktlinjerna ta fasta på detta i den Översiktsplan som ska gälla fram till 2050. Dessutom måste Sala kommun vara mer aktiv för att nå de mål som satts genom att ha en tydligare strategi i dessa viktiga frågor.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för synpunkten och hänvisar till de strategier och handlingsplaner som kompletterar översiktsplanen (Se "Förteckning av kompletterande dokument" som ligger sist i granskningsutlåtandet).

När jag läser förslaget ser jag allvarliga brister inom dessa områden:

- 1 Mineralhanterings status kontra planen i sin helhet
- 2 Skydd av vatten
- 3 Bebyggelse på jordbruksmark
- 4 Fossilfri elproduktion genom en solstrategi
- 5 Sättrabrunns status som ort

1 Mineralhanteringen

Sala som ort finns för att här fanns en ytterst rik silverfyndighet som ligger inbäddad i bly. Resultatet av denna brytning lär ha finansierat Sveriges krig i Europa. Det som finns kvar i Sala är förgiftade marker och vatten troligen för all framtid, dvs omöjlig att bruka. Vattnet från de förorenade markerna ger förhöjda blyvärden i Sagån, Mälaren och Östersjön. Med historisk tillbakablick en förödande brytning.

I planen sid 122 går att läsa

Mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen eller material skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

Detta betyder att man förstärker den redan starka lagstiftning som finns för mineralbrytning.

Om brytning skulle ske skulle detta kunna ge en repris på silverbrytningens förgiftningsproblem, 1 och 2. 1: I samverkan med Länsstyrelsen arbeta för minskad spridning av föroreningar från mark till vatten särskilt i Sala stad med omnejd där mark och bottensediment är påverkat av framför allt metaller från den historiska gruvdriften. Öp Sala s 36. 2: Inom Sagåns avrinningsområde finns tre objekt med riskklass 1; Gamla Hyttan i Sala, Sala Bly AB och Sala Silvergruva samt Pråmån (objekt 101520). I Sagån är halterna av bly, kadmium och zink är mycket höga. Lnst Nulägesbeskrivning Sagån.

Just nu talas det om stora fyndigheter norr om Tistbrottet samt i Granmuren, norr om Sättrabrunn.

De områden det prospekteras inom är inte små, enl SA (Bild från Sala Allehanda).

Det allvarliga med planen är att denna risk inte tas upp. Varför? Det enda som skrivs är att skydda mineralbrytning från ev andra planer. Dvs prioritera mineralbrytningen.

Anta att det sker brytning i närheten av Badelunda eller Möklintaåsen, våra vattenförande rullstensåsar, där kommunens dricksvatten tas.

Anta också att en brytning påverkar kvaliteten på det vatten som lämnar Sala genom olika vattendrag, då påverkar dessa föroreningar igen Mälaren samt Östersjön med ekologiska följder.

Varför relateras inte mineralbrytningen till de miljömål som är centrala i planen? Kända konflikter måste belysas och värderas i en plan. Grundvatten, jordbruksmark och vattendrag måste skyddas från ytterligare förgiftningar

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för synpunkten och vi tar med oss denna i framtida arbete och diskussion kring mineralhantering. För att förtydliga innebär ett undersökningstillstånd inte automatisk att en gruvverksamhet kommer etableras. Syftet med tillståndet är att kunna undersöka om det finns en fyndighet, hur den är beskaffad, dess storlek etcetera.

I avsnittet "Mineral" i översiktsplanen beskrivs ett område av riksintresse, detta är inte ett kommunalt ställningstagande utan en hänvisning till svensk lagstiftning. Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som avses i 3 kap. 7§ första stycket Miljöbalk (1998:808).

2 Skydd av vatten

I planen går att läsa:

För de vattenförande delarna av Badelundaåsen, som nyttjas som grundvattentäkt i Sala kommun, är endast delar av tillrinningsområdet skyddat. För att säkerställa vattenkvaliteten behöver det snarast fastställas vattenskyddsområden med moderna föreskrifter. Revidering av befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter och inrättande av nya där skydd saknas kommer att pågå under lång tid framöver.

Kommentar: Samtliga vattenskyddsområden med föreskrifter måste tas fram snarast och få en dignitet så att ev gruvbrytning inte äventyrar vattenskyddet.

Kommunens kommentar: Fastställande av vattenskyddsområden och utökade vattenskyddsområden är ett ständigt pågående arbete som görs separat från arbetet med översiktsplanen. Vi tackar för synpunkten och tar detta vidare med oss i framtida arbete med vattenskyddsområden.

3 Bebyggelse på jordbruksmark

I planen finns flera områden anvisade till vägar och bostadsbyggande som nu är prima jordbruksmark. Detta ligger inte i linje med de miljömål som planen vilar på.

Både grönsaks- och köttproduktionen skulle kunna öka avsevärt om kommunen uppmärksammar samt stöttar bönder och entreprenörer inom jordbrukssektorn.

Det finns några Bra exempel på att förutsättningarna finns: Stora Hällsta med spannmål som förädlas till mjöl av olika slag, Gröna Hagars köttproduktion samt Ted Oscarssons grönsaker.

I planen beskrivs frågorna men konkret tas jordbruksmark i anspråk för en ev ny förbifart från Enköpingsvägen förbi Norrby kyrka, bostäder vid Norrberg på jordbruksmark samt ytterligare utbyggnad på Ångshagen. Dessa områden skulle i stället reserveras för grönsaksodling.

Mark som lämpar sig för grönsaksproduktion måste identifieras och skyddas. Text sand och torv/mulljordar längs åsarna. Betesmarker likaså. Övergödningen måste minska.

Kommunens kommentar: Se generellt svar om bebyggelse på jordbruksmark under rubriken "Generella svar och åtgärder".

4. Avsaknad av solelsstrategi

Energiproduktionen kommer att vara centra under lång tid framåt. Här måste även Sala vara aktivare när det gäller skapande av vindkrafts- och solelsanläggningar men kanske det också finns förutsättningar för lagring av energi i bergrum.

I materialet finns ett grundmaterial till vinkraftsetablering men motsvarande för solceller och solvärme finns inte.

ÖP:n måste därför identifiera område/byggnader för solceller- och solvärmesproduktion. Dessutom bör möjligheten att lagra energi i form av varmvatten, se Västerås lagring, undersökas. Kommunen bör också undersöka de bergrum som finns för lagring av omvandlad el till gas i tex bergrummet vid Storljusen. Kombinationen vindkraftsproduktion och omvandling till gas finns och bör provas i detta område. Dessutom passerar en av kraftlinjerna nära.

Kommunens kommentar: Översiktsplan för Sala kommun 2050 kommer efter antagande att kompletteras med bland annat tematiska tillägg (TÖP). Inriktningen och avgränsningen av tematiska tillägg tas fram av den politiska styrningen, tillsammans med tjänstepersonorganisationen. Den politiska styrningen bestämmer vilka områden som utvecklas och vilka strategier som utvecklingen utgår ifrån. Vi tackar för synpunkten och kommer att ha detta i åtanke vid utveckling av tillägg som rör energiproduktion.

5. Sätrabrunn som servicenod

Västerås expanderar med ca 1500(2022) personer per år. Industriområdet i Finnsletten byggs hela tiden ut med tex tågstopp, vilket visar platsens betydelse. Om Sala skulle ta hand om 10 % av befolkningsökningen räcker inte Ransta till utan det behövs fler orter för att ta hand om ökat bostadsbyggande. Här kan Sätrabrunn göra stor skillnad. All infrastruktur som förskola, skola och kollektivtrafik finns. Med fler innevånare skulle en servicebutik lätt etableras. Om kommunen dessutom i samarbete med den riksintressanta kurorten Sätra Brunn etablera distanskontor för entreprenörer, boende i kulturhus samt nybyggnation norr om kurorten. Här skulle ett ökat samarbete göras vad gäller det levande kulturarvet Sätra Brunn som besöksmål och resmål för spa och naturupplevelser med lokala arrangörer tex Svartådalen och Sala Silvergruva. Därav bör

Sätrabrunn i planen klassas som servicenod och ges extra stöd för turism, boende-, distanskontors- och företagsetableringar.

Kommunens kommentar: Den politiska styrningen bestämmer vilka områden som utvecklas och vilka strategier som utvecklingen utgår ifrån. Översiktsplanens syfte är att vara vägledande för att både landsbygden och staden ska ha ett ömsesidigt utbyte i form av attraktiva boendemiljöer, arbetsplatser, service, rekreativa naturmiljöer, livsmedelsförsörjning och ekosystemtjänster. Se mer i det generella svaret under rubriken "Viljeinriktning, strategier och fokusområden".

I planens inledning, Vägledande utvecklingsprinciper, står det:

Utveckla, bevara, förvalta och tillgängliggöra Sala kommuns identitet och rika natur- och kulturmiljöer, för ekosystemtjänster som livsmedelsproduktion, träråvara, biologisk mångfald, klimatanpassning och rekreation.

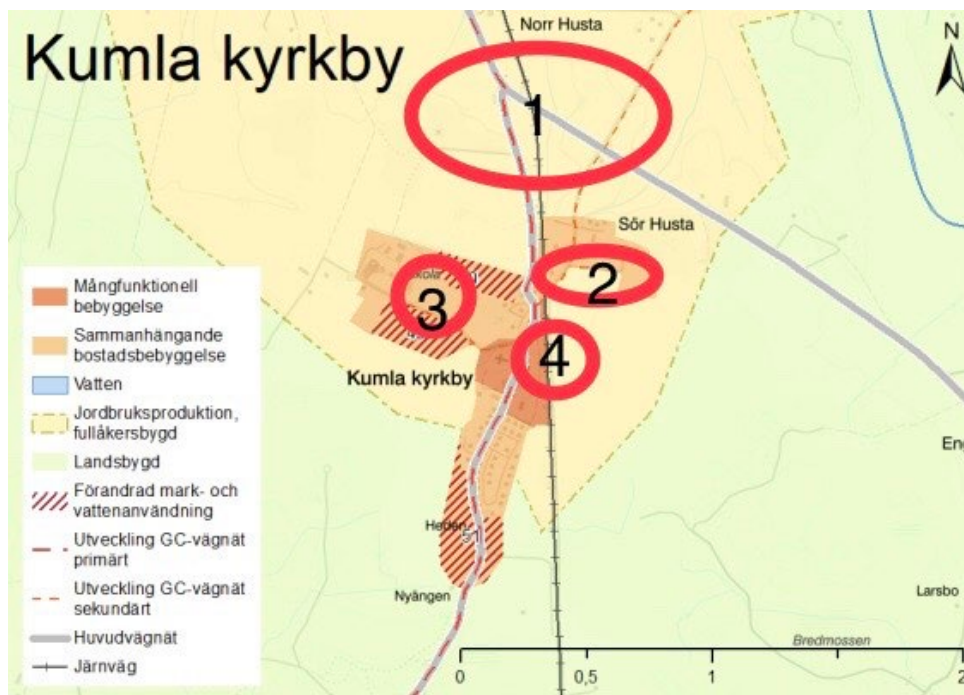
Jag skulle vilja se:

En tydlig strategi med exempel på hur Sala kan bidra till dricksvatten med bibehållen hög kvalitet, renare sjöar och vattendrag, vind/solenergistrategier, bevarande av ekosystemtjänster och jordbruksmark för möjligheter till ökad livsmedelsproduktion. Samt ett tillvaratagande Sättra Brunnns kulturarv för turism, framtida boende och entreprenörer.

Utan tydliga strategier blir planen mycket vag och i vissa fall direkt kontraproduktiv som planeringsredskap och ger inte det stöd som behövs för en framtid i balans med omgivande ekosystem och ortens kulturarv.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för synpunkten och tar med sig detta i kommande arbete med strategiska dokument och tematiska tillägg till översiktsplanen. För specifika åtgärder hänvisar vi till kommande fördjupande översiktsplaner eller tematiska tillägg till översiktsplanen.

Privatperson 2: [Kumla Kyrkby]

Sid 39: Övrig lokal ser ut att saknas i Kumla på kartbild
Idrottsplan saknas på kartbild (färdigställd kombiplan hösten 2022)

Kommunens kommentar: Tack för synpunkten. Innehållet i bakgrundskartorna ansvarar Lantmäteriet för. Bakgrundskartorna är inte menade att redovisa allt i detalj. Syftet med kartorna i översiktsplanen är att visa en helhet och att ge en orientering där mark- och vattenanvändningen är i fokus. I StoryMap, den digitala versionen av översiktsplanen som finns på Sala kommuns hemsida, finns möjligheten att zooma in och ut i kartorna och man kan därmed se kartinnehåll som inte syns lika tydligt i pappersbilagan.

Sid 43: Mötesplatser behöver utvecklas i Västerfärnebo, Ransta och Möklinta?.
Det samma bör gälla även utvecklingsorterna Kumla, Sättrabrunn och Salbohed t ex.

Kommunens kommentar: Det är viktigt att goda och tillgängliga mötesplatser av olika slag finns och utvecklas runtom i kommunen. Detta innefattar även utvecklingsorterna. Mötesplatser prioriteras för servicenoderna men de befintliga strukturerna kan även utvecklas i utvecklingsorterna.

Sid 59: Kollektivtrafik. Linje 569 skulle kvällstid och helger kunna trafikeras via Tomta-Ransta snickeri/Kärrbäcksbo-Kumla utan att göra avkall på restid. (D v s bussen kör inte slingan i byn Ransta). På detta sätt får fler möjlighet att resa med L569 och resandeunderlaget ökar. Vidare skulle Tärna folkhögskola trafikförsörjas kvällar och helger (jämför med bussen som går Köping-Västerås och angör orterna Kolbäck och Munktorp istället för att köra E18).

Kommunens kommentar: I Västmanlands län är det Region Västmanland i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet som har det övergripande ansvaret för utveckling av kollektivtrafiken. Det är därmed inte en fråga som hanteras i översiktsplanen.

Sid 60: Tågtrafik. Då planen sträcker sig så långt fram som 2050 är det nästintill tjänstefel att inte förebereda för en perrong för resandeuppehåll i Kumla. Tågen passerar idag och i en framtid torde resande med tåg öka. Därmed bör ÖP2050 peka ut Kumla som framtida tågstopp i en pendeltågstrafik. Mark pekas ut längs med banan nära den fd stationen för Tärna station. Området kan även bli ett möjligt mötesspår då mängden godstrafik förväntas öka på sträckan Sala-Västerås (det har funnits växelspår där innan SJ tog bort i början av 70-talet).

Kommunens kommentar: Den politiska styrningen i Sala kommun bestämmer vilka områden som utvecklas och vilka strategier som utvecklingen utgår ifrån. Placering av perronger och framtida tågstopp är ett exempel på en fråga som beslutas av politiken. Du är välkommen att läsa mer om viljeriktning, strategi och fokusområden under översiktsplanens inledande avsnitt "Generella svar och åtgärder".

Sid 66: Laddplatser. Även t ex Kumla och Broddbo med sin närhet till riksväg 70 bör pekas ut som plats för laddstationer samt även Salbohed med sina korsande länsvägar (strategisk knutpunkt).

Kommunens kommentar: Det är en ambition att öka tillgängligheten till laddinfrastruktur i hela kommunen. Sala stad, Evelund, Ransta, Västerfärnebo och Möklinta är strategiskt lämpliga platser som prioriteras. I "plan för laddinfrastruktur och förnybara drivmedel", som finns tillgänglig på kommunens hemsida, nämns bland annat Västerfärnebo/Salbohed som utredningsområden för laddinfrastruktur. Vi tar med oss dina synpunkter i vårt kontinuerliga arbete med att hålla översiktsplanen aktuell.

Sid 103: I dokumentet är det missat att Kumla har en förskola (öppnades vid Tärna folkhögskola januari 2022). Vidare missat att det finns samlingslokaler på kartan sid 39. Såväl Klockargården som församlingshemet finns. Även folkhögskolan har samlingslokaler.

Kommunens kommentar: Vi tackar för synpunkten. I avsnittet "Kumla kyrkby" finns nu information om förskolan. Kartan "Platser med höga kulturella värden inom Sala kommun" under avsnittet "Kultur och fritid" har uppdaterats med samlingslokaler som tidigare inte funnits med.

Kumla bör som tidigare angetts pekas ut som ort för möjligt tågstopp fram till 2050 då banan passerar och pendeltågen utvecklas med snabba start/stopp samt att resandet med tåg förväntas öka. Fel att inte ha detta med i planeringen så långt i tiden. En framtida busslinje Sala-Enköping bör ha en hållplats "Kumla" vid Hustavägens mynning på väg 70 (ger fler turer och möjliggör pendling till Enköping för Kumla/Ranstabor).

Kommunens kommentar: Den politiska styrningen i Sala kommun bestämmer vilka områden som utvecklas och vilka strategier som utvecklingen utgår ifrån. Placering av perronger och framtida tågstopp är ett exempel på en fråga som beslutas av politiken. Du är välkommen att läsa mer om viljeriktning, strategier och fokusområden i översiktsplanens inledande avsnitt "Generella svar och åtgärder".

I Västmanlands län är det Region Västmanland i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet som har det övergripande ansvaret för utveckling av kollektivtrafiken. Det är därmed inte en fråga som hanteras i översiktsplanen.

I övrigt text till bifogad illustration:

Område 1: I samband med ny järnvägsviadukt på väg 70 och gc-bana till Sala bör mark avsättas för etablering precis som föreslås i Broddbö. Mark tas ändå i anspråk för vägens dragning, så nyttja möjlighet till verksamhetsområde. Bra läge och knutpunkt!

Område 2: Möjlighet att bebygga befintlig gata som leder till Tärnabadet med bostadshus ? VA och gata finns redan, pendlingsbra läge nära väg 70.

Område 3: Utöver föreslagna punkt 49 + 50 i översiktsplanen finns möjlighet att bygga hus på det skogsområde som nyligen gallrats precis mellan Skärvstensvägen och folkhögskolan. Är kommunal mark. Det binder då samman område 49 + 50. Lekplats bör då självklart anläggas då det är för långt till befintlig lekplats på Parkvägen. I området finns förskola vilket bör förtydligas. Vidare i området har tidigare funnits gc-väg inritad från Skärvstensvägens vändplats fram till järnvägs korsningen Hustavägen/Kumlavägen (finns sedan gammalt en förbindelse där). Bör också verkställas och skapa en säkrare/genare väg från folkhögskolan och bostadsområdena i 49/50 till nya gc-vägen till Sala. Kan göras samtidigt som gc-väg Sala-Kumla anläggs.

Område 4: Mark/område bör pekas ut för ett framtida tågstopp (som angivits ovan). Vidare ses möjlighet att efter fastigheten Parkvägen 36 norrut förlänga med bostäder fram till Bivägen kanske seniorboende i radhus för att frigöra villor i området (äldre kumlabor som vill bo kvar men i mindre bostad). Ett sådant seniorboende skulle likväl fungera i utpekade område 49/50 precis som det nu också står i förslaget till ÖP2050 och kanske samordnas med mathållning från folkhögskolans kök.

Kommunens kommentar: Tack för synpunkten och dina förslag, vi tar med oss dem i vårt kontinuerliga arbete med att hålla översiktsplanen aktuell. Den politiska styrningen i Sala kommun bestämmer vilka områden som utvecklas och vilka strategier som utvecklingen utgår ifrån. Hur mark- och vattenområden ska användas och utvecklas beslutas av politiken. Du är välkommen att läsa mer om viljeriktning, strategier och fokusområden under översiktsplanens inledande avsnitt "Generella svar och åtgärder".

Vidare bör trafikmiljön längs väg 723 genom Kumla samhälle ses över i samråd med Trafikverket. Chikaner/avsmalningar (liknande lösningar på andra genomfartsorter) skulle få ned hastighet i trafikrytm i ett område med utfarter från villagator och enskilda tomter.

Kommunens kommentar: Mer specifik utformning av vägar är en fråga som behandlas i andra delar av planprocessen (vid detaljplanering och/eller projektering). Det är därmed inte en fråga för översiktsplanen. Kommunen ser positivt på att ha med Trafikverket som samrådspart vid planläggning av vägar.

Då Salas reningsverk har en begränsning i antalet recipienter, som kan hämma tillväxten i centralorten, kanske man kan se över möjligheten till ett minireningsverk som tar hand om avloppet från Ransta, Kumla och Varmsätra. Så vitt jag vet finns begränsningar att bygga ut befintligt reningsverk i centralorten och frigör man dessa orter från det nuvarande reningsverket kan man dels

förtäta inne i centralorten och slipper bygga ut verket där. Samtidigt kanske man kan skapa ett modernt, effektivt verk i södra kommundelen.

Kommunens kommentar: Tack för synpunkten och ditt förslag. Det anges i ett av de fyra fokusområdena som konkretiserar visionen för översiktsplanen; "Innovativt och företagsvänligt", att kommunens VA-ledningar och reningsverk har byggts ut till 2050. Vilken typ av lösning för reningsverken kommunen kommer använda sig av i framtiden vid en eventuell utbyggnad är en fråga som behandlas utanför översiktsplanen.

Privatperson 3-22 (20 personer): [Ransta]

Allmänt gällande översiktsplanen så har Sala kommun lämnat redogörelser i samrådspunkterna samt kompletterat granskningsunderlaget för ett stort antal inkomna frågeställningar och synpunkter. Det som Vi undertecknade anser vara positivt för Ranstas utveckling är Sala kommuns bedömning att undvika svåra geologiska områden som tillika är jordbruksmark men även enligt Länsstyresen i Västmanland riskerar svåra översvämningar. Detta ligger i linje med Agenda 2030 med ett stort miljöfokus.

Utifrån detta ser vi med tillförsikt fram emot en utveckling av de alternativa områden som finns upptagna i granskningsunderlaget det vill säga norr om Kärrbäcksbovägen samt vägavsnittet mot Holmbo.

Kommunens kommentar: Sala kommun tackar för återkopplingen angående granskningen av ny Översiktsplan för Sala kommun 2050.

Privatperson 23: [Kila]

Utvecklingsområde 55. Föreslagen placering, utefter kilaslinken, är så långt bort det går att komma från det som är ett embryo till "kärna" i Kila. Det vore mycket naturligare och attraktivare att låta Kila växa i skogsområdena norr och nordost om Kila skola. Det skapar närheten till skolan med fotbollsplan, nära busshållplats vid rv56 och det går lätt att nå området från rv 56, både via infaten till Ängsvägen eller från den avfart som redan finns i höjd med Tullsta by. Skapa inte ett spretigt samhälle, skapa en helhet.

Angående kommunikationer så måste det vara prioritet ett, oavsett färdmedel, att lätt och smidigt kunna nå Sala resp Västerås. Inte till Ransta eller Sättrabrunn dit det saknas naturlig koppling. Kila är en satellit till Sala, inte till någon annan ort. Kila kan bli en attraktiv boendeort för arbetspendling till Västerås (Finnslätten)

Kommunens kommentar: Tack för synpunkten. Förslaget för Kilas utveckling har baserats på kulturmiljön i Kila samt de naturvärden som finns där. Sala kommun har velat bevara jordbruksmark och samtidigt låta orten växa vidare som den historiskt vuxit, längs med Kilaslinken. Dina synpunkter och förslag på markanvändning tar vi med oss i vårt framtida arbete med att hålla översiktsplanen aktuell.

[Ransta]

Utvecklingsområde 27. Eftersom de östra delarna av området är svåra att bebygga vore ett alternativ att flytta idrottsplatsen hit och använda nuvarande idrottsplatsen till verksamhetsområde, som ett alternativ till område 30s placering.

Utvecklingsområde 28. Stora delar av det inritade området utgörs av en centralt placerad bergbunden höjd med motsvarande fördyrande byggkostnader som poängteras i västra delen av område 27, dvs dyrt och komplicerat att bygga och med VA.

All utbyggnad på östra sidan av järnvägen i Ransta kommer kräva en planskild korsning för biltrafik över eller under spåret i framtiden. Den korsningen måste placeras så att östra och västra Ransta förblir ett gemensamt samhälle och inte ett delat samhälle. Det räcker inte att lösa gång och cykeltrafiken över spåret. Det måste finnas planerna för detta, vilket hela tiden saknas i det här arbetet. Det enda som nu nämns är något diffust om en "övergång eller passage norr om samhället". Hur ser den lösningen ut? Ska område 28 nås från norr?

Område 31. Det är en god tanke att reservera mark för att hantera dagvatten på ett modernt sätt men placeringen är tveksam. Behovet finns på västrasidan järnvägen, vid kärrbäcksbobäcken (rinner öppet och i kulvert mellan Stationsvägen o Oskarbergsvägen). Den bäcken avvattnar i princip hela västra Ransta och delar av nordöstra Ransta.

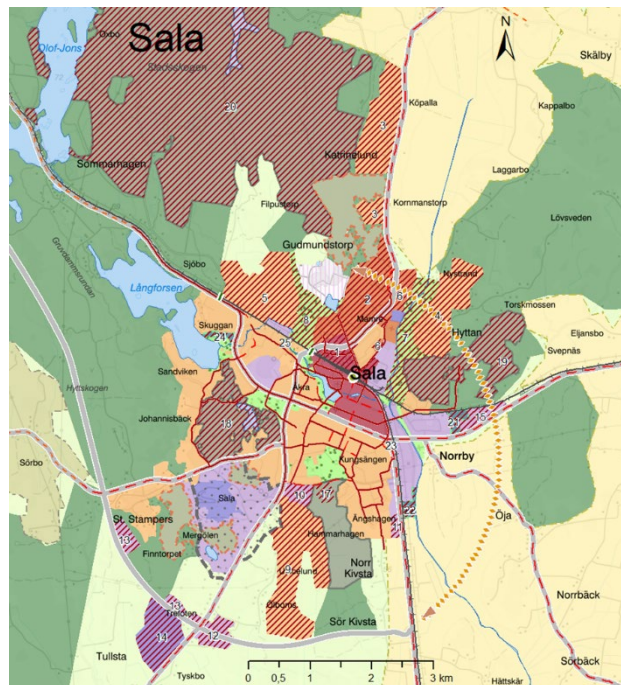
Område 30. Olämplig och ologisk placering av mark för olika verksamheter. Vilket kommunen erkänner i tidigare svar kring ÖP 2050. Varför då inte helt ta bort förslaget. För det skapas knappast en tilltalande entré till Ransta genom att först mötas av div verksamhetslokaler. Dessutom ska vägbundna transporter minska till förmån för spårbundna. Använd området närmast järnvägen till den här typen av verksamhet, tex område 29 och vidare åt norr efter spåret. Även om det är åkermark är den av lägre kvalitet. Håll ihop samhället, var resurs och mark effektiva.

Under Areella näringar: står att de finns helåkersbygd söder om Ransta. Det finns i minst lika stor om inte större omfattning öster om Ransta. Den ska också värnas och skyddas.

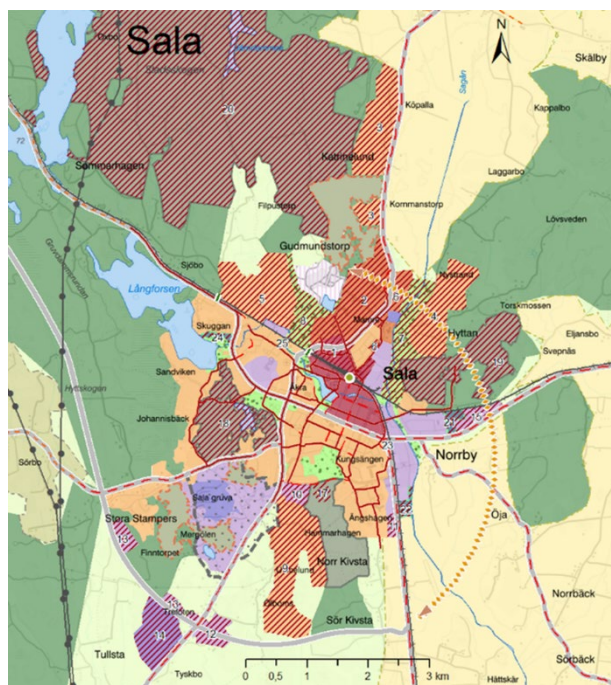
Kommunens kommentar: Efter granskningsperioden kan kommunen inte göra ett nytt ställningstagande för mark- och vattenanvändningen. Endast mindre revideringar och justeringar som innebär ett förtydligande kan göras. Specifika frågor som hanterar utformning av vägar hanteras i ett senare skede, vid detaljplanering och/eller projektering. Vi tackar för dina synpunkter och tar med oss dina förslag i vårt kontinuerliga arbete med att hålla översiktsplanen aktuell.

FÖRÄNDRING I MARK- OCH VATTENANVÄNDNINGSKARTAN

Sala stad

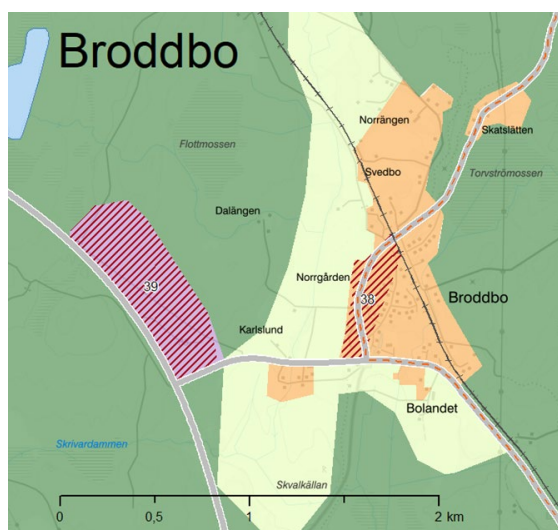
Granskning (G)

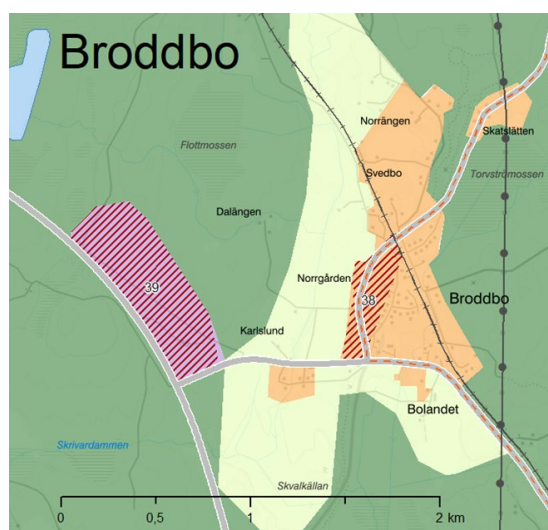
Antagande (A)

Transmissionsledning förtydligad i mark- och vattenanvändningskartan, ses väster om staden (A).

Broddbo

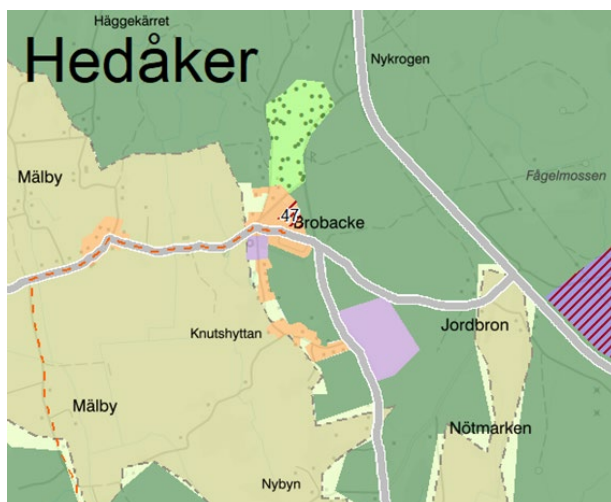
Granskning (G)

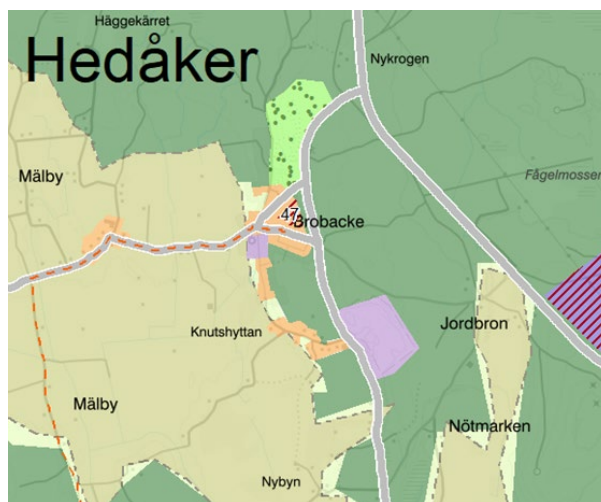
Antagande (A)

Transmissionsledning förtydligad i mark- och vattenanvändningskartan, ses öster om utvecklingsorten (A).

Hedåker

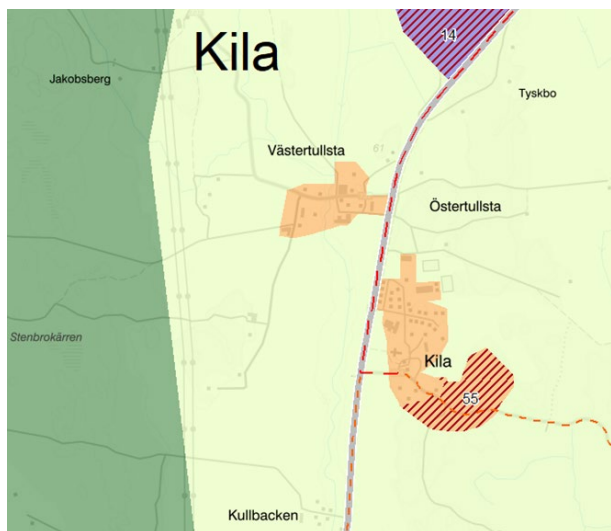
Granskning (G)

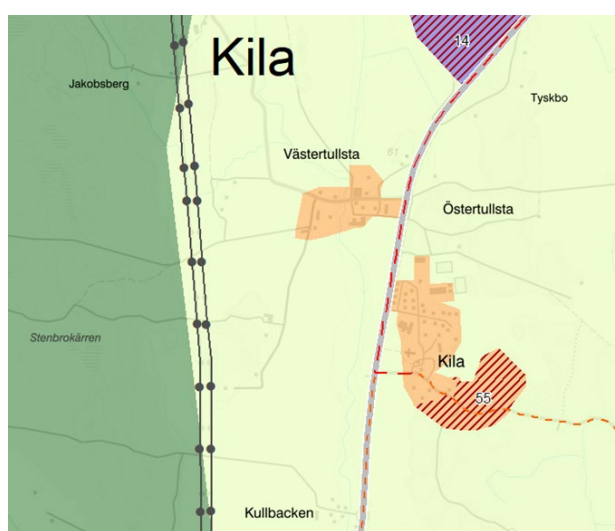
Antagande (A)

Rättelse. Huvudväg inritad på rätt ställe i mark- och vattenanvändningskartan (A). Tidigare var huvudvägen felaktigt inritad på en allmän väg, grusväg, längre söderut (G).

Kila

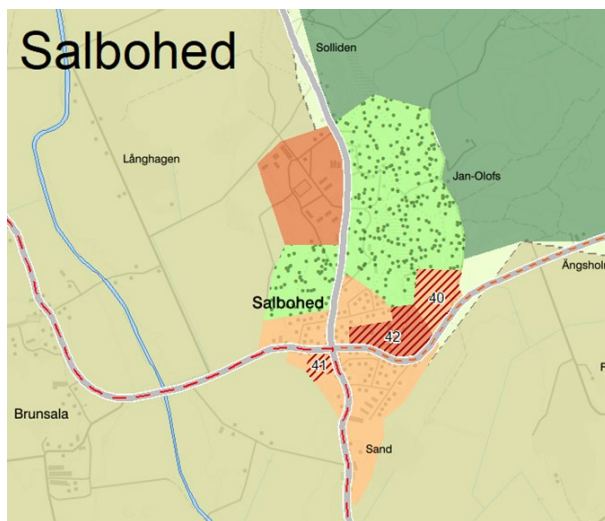
Granskning (G)

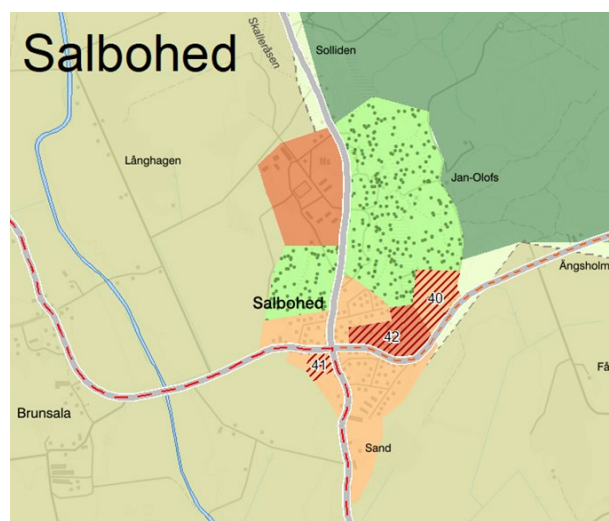
Antagande (A)

Transmissionsledning förtydligad i mark- och vattenanvändningskartan, ses väster om utvecklingsorten (A)

Salbohed

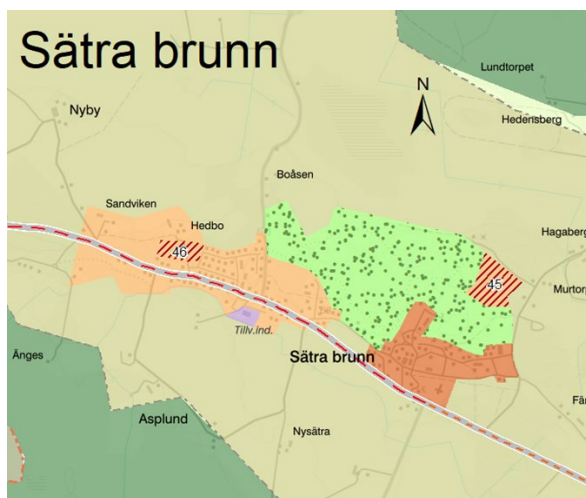
Granskning (G)

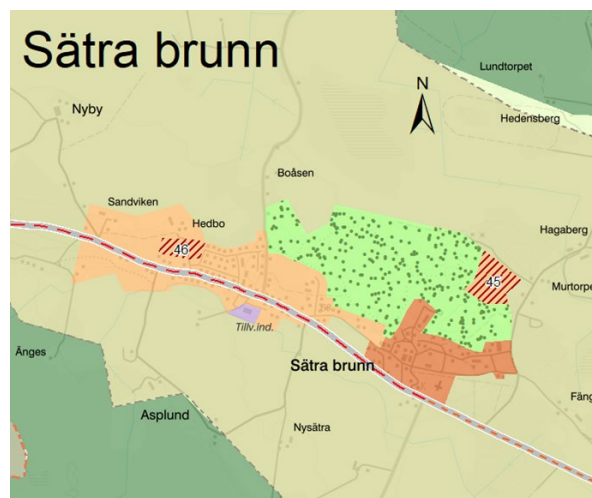
Antagande (A)

Skalleråsens namn har lagts in, ses norr om utvecklingsorten (A).

Sätra brunn

Granskning (G)

Antagande (A)

Rättelse. Område som felaktigt kategoriserats som "Grönområde och park" i mark- och vattenanvändningskartan (G) kategoriserar som "Sammanhängande bostadsbebyggelse" (A). Det var en felaktig beskrivning av dagens markanvändning då det är ett bebyggt område som hänger ihop med övrig bebyggelse.

STRATEGIER OCH TILLÄGG

Ändra och upprätta översiktsplan

Översiktsplanen är det första steget i kommunens planering av hur mark och vatten i kommunen ska användas. I en översiktsplan ska kommunen visa hur allmänna intressen främjas och tas hänsyn till. Enskilda intressen hanteras inte här utan dessa vägs in i detaljplaneskedet. I en översiktsplan visar kommunen sin vilja men den är inte juridiskt bindande.

Utöver översiktsplanen finns det andra strategiska planer som också kan ge vägledning för utveckling av till exempel bebyggelse, trafik och grönområden. Nya strategiska planer som tas fram ska samstämma med översiktsplanen.

Utifrån behov kan kommunen välja att antingen upprätta en helt ny översiktsplan eller att ändra delar av den befintliga planen för att hålla den uppdaterad. Genom att ändra översiktsplanen kan kommunen ta itu med aktuella planeringsfrågor och säkerställa att översiktsplanen är relevant och uppdaterad. Det är dock viktigt att alla ändringar som görs arbetas in i den kommunomfattande översiktsplanen när den uppdateras, så att kommunen har en samlad bild över den framtida bebyggelseutvecklingen. På så sätt kan kommunen säkerställa en sammanhängande och långsiktig planering för sin utveckling.

Planeringsstrategi

Alla kommuner är skyldiga att ha en aktuell översiktsplan. För att kunna hålla översiktsplanen aktuell ska Kommunfullmäktige ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Om kommunfullmäktige har antagit en ny översiktsplan inom samma tidsperiod behöver kommunen inte anta en planeringsstrategi under den mandatperioden. Eftersom Sala kommun antar en ny översiktsplan under mandatperioden 2022–2026 tas en planeringsstrategi fram först under nästkommande mandatperiod.

I en planeringsstrategi ska kommunen redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Planeringsstrategin i sig innebär dock ingen ändring av översiktsplanen. Den ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras.

Tematiskt tillägg till översiktsplan

Ett tematiskt tillägg (TÖP) är ett verktyg för kommuner att kunna hantera aktuella frågor och hålla sin översiktsplan uppdaterad. Genom att fokusera på ett specifikt tema som inte behandlas i översiktsplanen i någon större utsträckning, såsom vindkraft eller klimatanpassning, kan kommunen genom ett TÖP lägga till en mer detaljerad beskrivning av företeelsen. Ett TÖP tilldelas samma status som översiktsplanen och kan användas som underlag för framtida planering och beslut. På så sätt kan kommunen säkerställa att hänsyn tas till aktuella frågor och behov i planeringen.

Fördjupad översiktsplan

En fördjupad översiktsplan (FÖP) är ett planinstrument som är lämpligt att använda för att utreda samband, åtgärder och konsekvenser inom ett mer avgränsat geografiskt område och med betydligt högre detaljeringsgrad, än den kommuntäckande översiktsplanen. För större nybyggnads- eller omvandlingsområden upprättas vanligen en fördjupad översiktsplan (FÖP) eller ett planprogram. Dessa dokument kan utgöra viktiga strategiska underlag som underlättar det efterkommande arbetet med att ta fram detaljplaner.

FÖRTECKNING AV KOMPLETTERANDE DOKUMENT

Sala kommun har ett flertal styrdokument som kan användas som underlag och komplement till översiktsplanen. Handlingarna kan användas tillsammans med översiktsplanen för att specificera den vision som presenteras i översiktsplanen och förankra hur arbetet med sammanställda mål och åtgärder ska fortskrida.

Nedan listas först ett urval av kommunens befintliga styrdokument som är beslutade av kommunfullmäktige eller nämnd, kommunstyrelse och förvaltning. Därefter listas ett urval av handlingar som Sala kommun planerar att sammanställa. Listan är inte komplett och kan komma att revideras. Syftet är att visa vilka underlag som översiktsplanen har utgått från samt vilka dokument som kan användas i framtiden.

Befintliga dokument

- Vatten- och avloppsplan (VA-plan) (2021)
- Vatten- och avloppspolicy för Sala kommun (2020)
- Policy för dagvattenhantering (2020)
- Parkeringsnorm (2015)
- Koldioxidbudget (2023)
- Energi- och klimatstrategi (2019)
- Plan för laddinfrastruktur och förnybara drivmedel (2022)
- Bredbandsstrategi för Sala kommun (2021)
- Besöksnärlingsstrategi 2018–2024 (2018)
- Näringslivsprogram 2020–2026 (2020)
- Kulturprogram 2020–2023 (2019)
- Bostadsförsörjningsprogram (2018)
- Kulturminnesvårdsprogram för Sala kommun (1987)
- Kulturhistorisk byggnadsinventering: Sala stadskärna 2010–2011 (karta)
- Riktlinjer för skyltning i Sala kommun (2012)
- Avfallsplan 2020–2030 (2020)
- Riktlinjer för enskilda avlopp i Sala kommun (2009)
- Skogsbruksplan

Dokument som planeras att tas fram

- TÖP Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)
- TÖP Vindkraft
- TÖP Klimatanpassning
- Planeringsstrategi
- Klimatanpassningsplan
- Vattentjänstplan
- Vattenplan
- Dagvattenplan
- Lokalförsörjningsplan
- Riktlinjer för uteserveringar
- Kulturprogram 2024–2027
- Landsbygdsprogram

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

SALA
KOMMUN